

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXI

Kaina 30 c.

PENKTADIENIS - FRIDAY, GEGUŽE - MAY 22, 1987

Nr. 99

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

„LKB Kronika“ Nr. 71 Eina nuo 1972 metų.
Perskaitę duok kitam!
Jei gali, padaugink!

Žinios iš vyskupijų

(Tęsinys)

1986 m. balandžio 19 d. Mikoliškių bažnytinis komitetas pakartotinai kreipėsi į RRT igaliojinį P. Anilionį su prašymu palengvinti susisiekimą. Mikoliškiečiai savo pareikšime išvardina visą eilę įstaigų bei organizacijų LTSR Automobilių, Transporto ir Plentų Ministerija, Kretingos ir Klaipėdos autoparkus, „J. Janonio“ kolūkio administracija, — kurios visos atsiskakė jiems padėti.

„Kaip žmogaus neprivėrsi nevalgyti ir negerti, taip tikintčiojo nelankyti bažnyčios, — rašoma pareikšime. Todėl visų vardu prašome jus savo tarpininkavimu mums padėti. Jūs turite pakankamai galios kreiptis į atitinkamas įstaigas. (...) Padėkite išsineuoti autobusa, nes tai galbūt yra lengviau. Už parodytą humaniškumą būsimė dėkingi“.

RRT igaliojinis P. Anilionis padėti Mikoliškių tikintiesiems atsisakė.

Prieni.
TSKP CK Generaliniam sekretoriui drg. M. Gorbačioviui.
Nuorašai: Lietuvos vyskupams ir valdytojams RRT igaliojinui P. Anilioniui

Prienu parapijos tinkinčiųjų Pareiškimas

Jau eilė metų mūsų parapijos kunigai terorizuojami už apsilankymus tikinčiųjų butuose (1986 m. Prienu m., T. Armijos gje). Mes patys juos pasikviečiame, o bedieviai mokytojai neprašyti lankosi mūsų namuose ir čia mėgina vesti agitaciją prieš mūsų religinius įsitikinimus ir jie nėra už tai nė baudžiami, nė terorizuojami.

Argi tai suderinama su tikinčiųjų ir netikinčiųjų lygybės prieš įstatymą principu, kuri skelbia mūsų Konstitucija?

Koks įstatymas draudžia mums kunigą (kaip pilnateisį TSRS pilietį) pasikviesti į savo namus? Mes norime gyventi namuose, kurie pagal mūsų katalikiškas tradicijas būtų kunigų kas metai pašventinami. Negi šis mūsų kuklus noras gali sukelti grėsmę tarybinei santvarkai?

Prašome patvarkyti, kad Prienu rajono valdybos organai nutrauktų mūsų kunigų terorizavimą ir netrukdytų jiems lankytis mūsų butuose.

Pasirašė 1670 tikinčiųjų
(Bus daugiau)

Viktoras Petkus Permės kalėjime

Sovietai konfiskuoja jo raštus

New Yorkas. — Ukrainiečių spauda praneša, kad iš Viktoro Petkaus, kuris atlieka jam skirtą 15 metų bausmę griežto režimo Permės darbo stovykloje 36-1, buvo vėl atimti rankraščiai iš jo celės. Konfiskuoti raštai yra jo surinktos enciklopedinės žinios apie pasaulio rašytojus. Šiam darbiui jis turėjo oficialų leidimą, kurį dirbo savo kalnimo metu.

Patikimi šaltiniai praneša, kad jo šis literatūrinis darbas susidėjo iš 33 tomų, kiekvienas po 100 puslapių. Jis surinko 45.000 biografijų. Natan Šaransky, kuris dabar gyvena Izraelyje, patvirtino, kad Petkus pradėjo šį savo darbą 1978 m., kai jie abu buvo vienoje celėje Cistopolio kalėjime. Šaransky pasakojo: „aš neabejoju, kad Petkus padarė tokio pobūdžio studiją. Per tą 16 mėnesių, kurio mes praleidome kartu, jis surinko tris ar keturis archyvinis toms medžiagos. Kai aš kartą jo paklausiau, kodėl jis apie tai rašo, jis atsakė, kad lietuvių enciklopedija šiuo metu neegzistuoja ir kad jis turi didelį malonumą tai darydamas“.

Turėjo rašyti rusiškai

Šaranskis pažymėjo, kad Petkus buvo priverstas rašyti rusiškai, taip, kad kalėjimo viršininkai galėtų periodiškai patikrinti rašomą medžiagą. Jei medžiaga sutiko su jų nuomone, ji buvo gražinama autoriui. Kaliniams buvo leista užsakyti šiek tiek knygų pasiskaitymui“, sakė Šaranskis, „ir jos buvo perduodamos kitiems kaliniams skaityti“. Petkus ta medžiaga laikydavo sandėliuke, kad galėtų panaudoti rašomai biografiškai. Jis tai darydavo nakties metu, kai būdavo atlikęs jam skirtą kasdieninę darbo normą lageryje.

Petkaus adresas

Disidentai mano, kad Petkaus darbas visada buvo rizikingas, nes galėjo būti lengvai konfiskuojamas arba perduotas Mokslo Akademijai Maskvoje be jokio kredito pačiam autoriui. Bet taip pat jo raštai galėjo būti ir sunaikinti. Disidentai ragina Vakarų žmones kreiptis į sovietų vyriausybę ir į stovyklos administratorių, kad šio autoriaus darbas nebūtų sunaikintas. Permės stovyklos direktorius yra Captain Dalamatov, o adresas: 618263 Permskaya obl., Chusovskoi nr. pos. Kuchino, uchr. VS-389/36-1.

Šeima ir jo draugai bijo, kad tas jo darbas gali būti sudegintas, kaip kad buvo padaryta ir su jo originalia studija „Krikščionybė ir Judaizmas“, kurią Petkus parašė dalinai iš pasikalbėjimų ir su Šaranskiu kalėjime. Petkus siuntė nuorašą į Lietuvą, bet tas nuorašas pražuvo pašte; cenzoriai jį sulaukė.

Tai Gorbačiovo „glasnost“

Viktoras Petkus yra dabar 57 m. amžiaus. Jis įsteigė Lietuvių Helsinkio grupę ir yra 16 metų politinis kalnys Sovietų Sąjungoje. Jis kalnimas už katalikų ir visų žmonių žmogisčių teisių gynimą Sovietų Sąjungoje. Jo paskutinis suareštavimas įvyko 1977 m. Šiais metais jis rugpjūčio mėnesį pradės ištėrimo etapą arba egzilę ir iš jos bus paleistas tik 1992 m. rugpjūčio mėnesį, jei iki to laiko išliks gyvas.

Tokia yra šiandien Sovietų Sąjungos tikrovė ir Gorbačiovo vedama „glasnost“ politika, kad net ir po 16 kalnimo metų Viktoriui Petkui vis nesuteikiama laisvė sugrįžti į Lietuvą pas savo šeimą.

Kapitonas Glenn Brindel, fregatos „Stark“ komendantas, kalba reporteriams apie įvykius nelaimė su juo kartu karininkas Michael O'Keefe, pasižymėjęs herojiškumu, kai jis iš ugnies nasrų gelbėjo savo draugus.

Neveikė laivo instrumentai

Manama. — Amerikos fragnetos Stark kapitonas Glenn Brindel pasakė, kad jo laive esantys moderniški įrenginiai nepastebėjo Irako raketos, kuri puolė jo laivą. Jis taip pat patvirtino, kad jo laivo priešraketinė apsigynimo sistema buvo išjungta ir laivas buvo atakuotas prieš sistemos įjungimą. Kai buvo imtasi veikti, jau laivas buvo atakuotas. 37 igulos vyrai, kurie išsijosi, buvo žiauriai apdeginti ir mirė.

Pentagonas patvirtino žinia, kad nesproguis Exocet raketos galvutė — užtaisais buvo rastas laive ir laimingai išardytas. Tai reiškia, kad dvi raketos buvo paleistos į laivą.

Trečiadienio rytą buvo atvežti karštai ir žuvusiųjų kūnai sudėti į juos, apdengti Amerikos vėliavomis ir pakrepti į transportinį C-141 lėktuvą paskutinei kelionei į namus.

Laivynas tuojau pat pradėjo investigaciją, kodėl laivo

radaras ir kiti elektroniniai įrenginiai neparodė, kad Irako lėktuvas pradėjo ataką su raketomis.

Neveikė instrumentai

Laivo kapitonas pasakė žurnalistams, kad jis visada vykdė jam duotas direktyvas ir su dideliu atsargumu lydėjo alyvos tanklaivius Persijos įlankoje. „Aš nežinau, kieno buvo klaida, operatoriaus, instrumentų, o gal paties likimo buvo taip lemta“, kalbėjo kapitonas. Raketos sproginas padegė laivą. Laivo igula buvo užaliarmuota. Vienas karininkų pasakojo, kad buvo du sproginai. Niekas negalėjo tikėti, kad „draugiškojo“ Irako lėktuvas užpuolė amerikiečių laivą. Karininkas O'Keefe iš Palmdale, Kalifornijos, pasižymėjo didele drąsa ir išmintimi žemėlaidams sužeistuosius ir imdamasis vadovavimo akcijos tragedijos metu. Laivas turi Phalanx sistemą, kuri, kai yra užvesta, atidaro savaime ugnį į atskrendančią raketą, bet šį kartą ji nebuvo paruošta.

Nuostabi moteris

Šiuo metu žuvusieji yra atvežti į Vakarų Vokietiją ir iš čia bus atskraidinti į Ameriką. Dvieju žuvusių kariu vis dar negali surasti. Prezidentas dalyvaus Mayport laivyno bazėje, kur bus žuvusiųjų pagerbioms bei susikauptimas. Vieno iš užmušusių žmona su sūnumi buvo Bahraine. Tai Barbara Kiser iš Elkhart, Indianos. Ji betgi reporteriams pasakė: „aš neturiu liūdėti arba dėvėti juodą rūbą, nes aš žinau, kad mano vyras yra danguje“. Vėliau ambasadorius Sam Zachem pranešė, kad B. Kiser parašė laiška Irako pilotui, kuris atakavo laivą, sakydama, kad ji tikisi, jog Dievas atleis jam. Laivo kapitonas Brindel verkė atsisveikinant prie karstų, bet Mrs. Kiser ramino ir jį, sakydama, kad jos vyras nėra šiame karste, bet jis yra pas Viešpatį, o Viešpats turėjo tikslą ir žino ką daro“.

— **Johannesburge Pietų Afrikos vyriausybė** įsakė išvykti dviem britų televizijos žurnalistams, kurie nesilaikė valdybos nustatytų taisyklių ir ignoravo cenzūrą.

TRUMPAI IŠ VISUR

— **Washingtono** Reagano administracija pasakė, kad Amerikos kariniai laivai ir toliau teiks apsaugą Kuwaito alyvos tanklaiviams Persų įlankoje, nežiūrint praėjusį sekmadienį įvykusio incidento su Stark regata.

— **Washingtono** Teisingumo departamentas nutraukė savo tyrinėjimus General Dynamics byloje, kurioje negalėjo surasti pakankamai įrodymų, kad ši korporacija, kaip didžiausia gynybos sutarčių vykdytoja, būtų išnaudojusi vyriausybės povandeninių laivų statybose.

— **Washingtono** Federalinė Aviacijos administracija įvedė naują kompiuterių sistemą, pagal kurią galima geriau išlaviruoti saugumą ore ir išvengti nelaimių. Sostinėje pareigūnai galės radaru pagalba sekti viso krašto oro skridimus ir kontroliuoti oro erdvę.

— **Argentinos** užsienio reikalų ministerija pranešė, kad pasirašė sutarimą su Iranu padėti pastatyti branduolinių reaktorių, kuriame bus naudojamas Argentinos uranumas. To kontraktas suma yra 5.5 mil. dol.

— **Beirute** trys ginkluoti vyrai nušovė oficialų sovietų palaikomą Libano komunistų partijos pareigūną, praneša saugumo organai. Nušautasis yra Hassan Hamdan, kuris buvo filosofijos profesorius ir partijos intelektualas.

— **Frankfurte**, Vak. Vokietijoje, baigėsi dviejų nacių teismas, kuriame dr. Heinrich Bunke, 72 m., ir dr. Karl Ullrich, 73 m., nuteisti po 4 metus kalėjimo bausmė už 15.000 fizinių ir protinių nesveikų vaikų nužudymą Hitlerio režimo metu.

— **Chicagoje** esantis Continental bankas nutarė nupirkti Arizonoje, Scottsdale mieste, mažą banką už 4.2 mil. dol.

— **Genevoje** Šveicarijos oficialūs asmenys praneša, kad šimtai banko dokumentų, iš kurių bus matyti įvairios pinigines transakcijos, bus leista peržiūrėti Amerikos investitoriams, kurie tikrina Irano—Contra ginklų reikalus. Dokumentai, kurie yra bankų sąskaitose, buvo 20 amerikiečių, iraniečių, šveicarų ir Saudi arabiečių vartojami.

Sovietai išbandė galingiausią raketą

„Energija“ iškels erdvės stotį

Maskva. — Sovietų Sąjunga pranešė, kad labai sėkmingai išbandė pasaulio galingiausią raketą, galinčią išnešti į orbitą 100 tonų erdvės stotį.

Tai buvo padaryta iš Baikunur erdvės centro Kazakstane. Kaip jų pačių televizija pranešė, tai esanti su galingiausiais motorais pasaulyje raketą „Energija“, tai ta raketą, kuri gali iškelti penkis kartus daugiau, negu bet kokia iki šiol sovietų turėta raketą, sako Amerikos ekspertai, kurie yra susipažinę su sovietų erdvės programa.

Aštuoni hidrogeniniai motorai, iš kurių keturi prijungti prie pačios raketos vidurio, kaip JAV ekspertai sako, pasiuntė 197 pėdų dviejų dalių raketą į erdvę. Visas raketos svoris ir nešamas turis buvo daugiau negu 2.000 tonų, paskelbė Sovietų Sąjungos agentūra Tass.

Sovietų pasisekimas

„Tai yra jų didžiausias proveržis“, sako sovietų raketoms

Atstovai mažina apsigynimo lėšas

Washingtonas. — Demokratų kontroliuojami Atstovų rūmai patvirtino 1988 fiskaliniams metams gynybos reikalams skirtą įstatymą 239 balsais prieš 177 balsus. Šis balsavimas atitinka beveik partijų narių skaičių. Tai reiškia, kad respublikonai turi daugiau balsų palaikyti prezidento veto, negu kad jiems reikia turėti 146 balsus. Šiuo įstatymo projektu, kuriuo skiriami pinigai Pentagonui, kongresmenai nukirto 23 bil. dol. apsigynimo reikalams, ką buvo prezidentas reikalavęs.

Prie šio projekto yra pridėtos kai kurios taisyklės, kas užtikrina, jog prezidentas tokio įstatymo nepasirašys. ABM sutarties su sovietais laikymasis, kurios Kongresas nėra net ratifikavęs, ir Strateginio apsigynimo iniciatyvos programai lėšų sumažinimas beveik 50%, bus prezidento vetuojamas. Atstovų rūmai padidino lėšas konvencionaliniams ginklams gaminti.

Šį Atstovų rūmų nutarimą dar svarstys Amerikos Senatas ir tik tada jis gali įstatymo formoje atsidurti ant prezidento stalo pasirašymui.

Demonstruoja afganai Irane

Teheranas. — Keliasdešimt tūkstančių afganų pabėgėlių Teherane surengė protesto demonstraciją prieš Sovietų Sąjungos tebetesiamą Afganistano okupaciją. Demonstrantai buvo iškelė transparentus su šūkiiais, reikalaujančiais, kad Maskva atitrauktų savo okupacinę kariuomenę iš Afganistano, kad afganų tautai būtų grąžinta laisvė ir nepriklausomybė. Buvo skanduojami šūkiiai — okupantai, lauk iš Afganistano, norime grįžti į laisvą tėvynę. Irane dabar yra daugiau negu milijonas afganų, pabėgusių iš tėvynės nuo sovietinės okupacijos. Pakistane afganų pabėgėlių skaičius viršija keturis milijonus.

specialistas James Oberg. Trys paskutiniai bandymai sovietams šioje srityje baigėsi dideliu nepasisekimu 1960 ir 1970 m.

Sovietų vadas Michail Gorbačiovas, kuris ten buvo tris dienas, pasakė savo technikams nesukbėti su „Energijos“ iškėlimu. „Patikrinkite ir gerai viską atlikite“, kalbėjęs sovietų lyderis Baikunur erdvės bandymų inžinieriams, kaip buvo pranešta televizijos žinių metu Maskvoje.

Tass sako, kad pirmosios dalies motorai užsidarė pagal planą ir pirmoji raketos dalis nusileido nustatytoje Sovietų Sąjungos teritorijoje. Antroji dalis, kaip ir buvo suplanuota, nusileido Pacifiko okeane, bet netikrasis satelitas, kuris turėjo skristi į orbitą, dėl klaidingai operuojamos sistemos nukrito į Pacifiko vandenyną.

Ketvirtis šimtmečio į priekį

Nežiūrint to, Tass sako, visas šis planas puikiai pasisekė. James Oberg pasakojo spaudai, kad pačios „Energijos“ sėkmingas iškėlimas atidarė Sovietų Sąjungai visai naujus horizontus ir pastūmėjo ketvirciu šimtmečio juos į priekį. „Energijos“ raketą yra penkis kartus galingesnė už amerikiečių erdvės stotį, kuri turi dviejų dalių motorus ir gali siųsti astronautus apie Marsą ir grąžinti atgal.

Bet Oberg toliau aiškina, kad Saturno penkių raketų laivas, kuris nunešė Apollo astronautus į mėnulį, buvo beveik galingesnis negu Energijos astūnių motoru. Šio įvykio buvo laukiama jau seniai, sakė Oberg, nes Amerikos žvalgybos satelitai jį buvo nufotografavę jau prieš kelis metus. Šis sovietų pasisekimas laikomas beveik ju triumfu sovietų erdvės programoje. Šiuo metu sovietai turi du astronautus, kurie tebeskrieja erdvėje nuo sausio mėnesio. Jie turėjo sujungti du krovinius erdvėje, bet jiems tai nepasisekė.

Žinios iš Amerikos satelitų

Kaip visuomet, sovietų kantarus darbas erdvėje programoje atnešė jiems gerus rezultatus. Jie to dar niekada nebuvo pasiekę. Amerika dominavo erdvėje 20 metų.

Sovietų Sąjunga tik dabar praneša apie savo erdvės stoties planus. Jie visada paneigė bet kokias tuo reikalus žinias, ypač kad ruošiasi erdvės stotiai. Ir apie šita pasisekusį bandymą nebuvo nieko pranešta iš anksto, o visos informacijos yra gautos per Amerikos žvalgybos satelitus.

KALENDORIUS

Gegužės 22 d.: Rita, Aldona, Julija, Eimantas, Milvydas.

Gegužės 23 d.: Deziderius, Merkurija, Milgaudas, Tautvydė.

ORAS

Saulė teka 5:26, leidžiasi 8:09. Temperatūra dieną 90 L, naktį 69 L.

SPORTO APŽVALGA

37-SIOS SPORTO ŽAIDYNĖS NEW YORKE

Po 10 metų pertraukos New Yorkas vėl išdriso suorganizuoti metines ŠALFAS s-gos sporto žaidynes. Tam, žinoma, reikėjo, kad Pranas Gvildys, ilgus metus darbo reikalais išbuvęs P. Korėjoje ir Louisianoje, grįžtų į New Yorką. Sudaręs organizacinį komitetą, įvairiausių sekcijų vadovus, varžybinių komitetų su kompetentingais sporto šakų vadovais, jis pramatė net mažiausias smulkmenas ir šiandien gali džiaugtis, gal net didžiulius, suorganizavęs vienas iš pačių sklandžiausių žaidynių. Nepatenkintų visuomet buvo ir bus, tik šį kartą gal tas atsitiko ne iš organizatorių pusės. Prie jų dar stabtelėsimė.

Į žaidynes atvyko arti 300 sportininkų, gal mažiau negu normaliai dėl atstumo ar kitų priežasčių. Programoje buvo krepšinis, tinklinis, plaukimas, raketbolas ir šachmatai.

NEW YORKAS PASIPUOŠIA TITULU

Jei paskutiniais metais tinklinis buvo nepradedas iš krepšinio atimti pirmąją poziciją tiek lygio, idomumo ar žaidėjų gausumo atžvilgiais, tai šį kartą krepšinis parodė, kad tebėra, ir tikriausiai liks, mūsų tautiniu sportu. Dalyvavo 24 komandos, po 7 vyrų A, B ir jaunių A bei 3 jaunučių. Trūko tik jaunių B. Vyrų B klasė buvo kaip visada. Jaunių A budavo geresnė, jaunių C klasėje Hamiltono „Kovas“ buvo daug žadantis, o vyrų A klasėje 4 komandos priminė senus gerus laikus. Nelaimei, trys iš tų komandų buvo vienoje lentelės pusėje, o Toronto „Aušra“ kitoje. Ir čia ne organizatorių kaltė, o sąjungos krepšinio vadovo. Kazkokiais „išrovavimais“ jis Toronto „Vyti“ priskaitė prie 4 išskirtų komandų grupės, tuo tarpu kai „Vyti“ A klasei iš viso nepriklausė.

Toronto „Aušra“, kaip pernykštė laimėtoja, pirmame rate neturėjo priešininko, o pusfinalyje vargo prieš „Vyti“ – 63:44. „Aušrai“ „Žaibas“ nebuvo priešininkas nei ūgiu nei žaidimu ir gavo pamoką 116:73. Ir „Aušra“ finale nespėjusi net apšilti.

Kitoje pusėje Detroito „Kovas“, turėjęs būti išskirtųjų tarpe, pateko prieš Chicago „Lituanica“. Nenuilstantis R. Dirvonis atvyko su žymiai atjauninta komanda ir su glebiu pasitikėjimu. „Kovas“ jau eilė metų, kaip rikuoja jauną ir žadančią medžiagą, ypač Gražulis, Rugienius, Bowulski ir kt. ir „Lituanica“ parodo gerą pasipriešinimą. Pirmas kėlinys 42:35, „Lituanicos“ bet antrame vis dar puikioje formoje Baris (26 taškai), Bzdelik, Neimantas, Wojcik ir kiti jau lengviau tvarkosi su agresyviu „Kovu“ ir laimi 84:67.

Po keletos valandų „Lituanica“ vėl turi stoti į kovą, tik šį kartą prieš New Yorko LAK, kuris savo keliu turėjo tik mažą apšilimą prieš Hamiltono „Kovą“ 88:66. Šios pusfinalio rungtynės žadėjo aršią kovą, de- ja, „Lituanica“ po Detroito buvo nebepažįstama, metimo nebuvo, kojos nebenerėjo klausyti. Tačiau tikroji priežastis buvo

New Yorkas. Jo gynimas su tankia zona „Lituanica“ buvo nepralaužiamas, o kai tolimi metimai nebekrito, „Lituanica“ jokių vilčių nebuvo. Čia dar prisidėjo Šimkaus dominavimas lentų, puikus Waitkaus žaidimas ir kitų gera pagalba. Todėl, kelioms minutėms belikus, LAK turėjo 70:50 persvarą. Įėjus pakaitams, „Lituanica“ pasekmę sušvelnino 71:64.

Po tokio puikios LAK pasirodymo, buvo aišku, kad finalinės rungtynės žada lygią ir kietą kovą. Taip ir buvo: jos neapvydė poros šimtų žiūrovų – jos buvo pasigardžiavimas seniai mūsų tarpe geresnio krepšinio išsiilgusiems mėgėjams. Tokių rungtynių ir tokio žaidimo po „Neries“ – Varno ir Bostono laikų nebeturėjomė.

Rungtynių pradžia atsargi, gal nervinga. abi komandos su zoniiniu dengimu, todėl ir daugiau tolimų metimų. Kova labai lygi po lentomis, viduryje kėlinio New Yorkas kiek atspilė 23:16, bet „Aušra“ negalvojo kapituliuoti ir kėlinys tik 38:36. Antrame – kelios pirmos minutės yra solo krepšinio demonstracija: „Aušros“ Rautišo tolimi metimai iš visų kampų, jo praėjimai ir žaibiškos pasuotės stebina visus, ir nenustabu, kad jis geriausias Kanados žaidėjas, kad jis vienintelis iš lietuvių, žaidęs pas profesionalus. Jam nenori pasiduoti LAK Šimkus, kuris „Aušrai“ perėjus į individualinį dengimą, drąsiai juda prieš 7 pėdų Zoet, ima nuo jo kamuolius, sodina vieną po kito. Pasijunta laisvesnis ar drąsesnis Waitkus, didina tempą, ir New Yorkas atspilė 68:56. Tačiau po minutės „Aušra“ kiek užspaudžia visoje aikštėje, Šimkus kiek išsikvepia, paleidžia keletą metimų, iš sunkiu padėčių, bando net driblinguoti. „Aušra“ atsigauna pradeda lipti ant kulnų. Rungtynės artėja prie dramatiškos pabaigos, itampa didėja.

Porą minučių iki pabaigos LAK turi 79:75, bet keli Rautišo praėjimai, ir „Aušra“ veda 81:80 ir 83:82, bet Šimkus persveria 84:83, o Rautišas tuoj baudos metimu išlygina 84:84. New Yorkas prameta baudą. „Aušra“ gauna kamuolį ir 15 sekundžių. Deja, Rautišas nori vienas pats laimėti ir iš sunkios padėties – prameta. Pratešimas. Vėl kova taškas už tašką, vėl ta pati pabaiga. Lieka tik sekundės; pasekmė – 93:93. Šimkus pameta kamuolį, bet „Aušra“ taip pat paskubina, ir vėl – pratešimas. Šį kartą New Yorko Waitkus perima iniciatyvą – keli greiti ir puikūs antpuoliai, „Aušra“ pasimeta, Rautišas turi išeiti už 5 baudas, nepadaro nei taško, o New Yorkas – 10 ir laimi 103:93.

Geriausiu žaidėju (ir pelnytai) buvo išrinktas Waitkus, jis istempė New Yorką į pergalę, puikiu kamuolio valdymu ir praėjimais surinko 29 taškus. Šimkus buvo komandos tvirtovė gnyne prie lentų net prieš didįjį Zoet ir be to, dar padarė 38 taškus. Tiem dviem puikiai talkino Mikalauskas, Torney, Birutis, Schaeffer ir Naronis. „Aušros“ Rautišas buvo

New Yorke vykusių 37-tųjų ŠALFAS Sporto Žaidynių dalis organizacinio komiteto. Iš k. S. Liogys, E. Staknys, A. Jankauskas, V. Matusaitienė, P. Gvildys – pirmininkas, A. Miculis, V. Matusaitis, N. Naronienė, A. Šilbajoris ir A. Gudaitis.

fantastiškais su įvairiaspalviais 48 taškais (daugiau negu pusė visos komandos taškų). Deja, jis užmiršo komandinį žaidimą, ir visi kiti gan geri „Aušros“ žaidėjai liko neišnaudoti. Zoet prieš Šimkų buvo bejėgis, kiti – kaip Gatauskas, Arlauskas, Kaknevičius, Lysak ir Galikowski gerai darbovisi, bet per mažai turėjo progos.

VISA KITA

Šias žaidynes galima būtų dalinti į dvi dalis: krepšinio finalas ir visa kita.

Del trečios vietos A klasėje „Lituanica“ sunkiai įveikė mažesnę, bet drąsiai kovojantį, Clevelando „Žaibą“ 95:77.

Vyrų B klasėje iš 7 dalyvių Detroito „Kovas“ buvo stipriausias ir baigėme nugalėjo New Yorką 53:39.

Jaunių A klasėje taip pat 7 dalyviai, bet tik finalinės buvo geresnio lygio. Čia vėl sustiko seni pažįstami – Chicago „Neries“ ir „Lituanica“. Lygi kova iki pabaigos, o čia keli puikūs Cielinsko praėjimai nuiėmė „Neries“ pergalę 61:54. Be Cielinsko „Neryje“ dar gerai kovojo Modestas, Puodžiūnas, Prapuolenis, o „Lituanicoje“ Lyson, Strimaitis, Kalvaitis ir kt. Tiek beliko iš garsojo „Neries“ krepšinio, kuris vyrų ir jaunių klasėse ilgus metus buvo mūsų krepšinio pasididžiavimas, iki iškeliauo Varnas ir klubą perėmė naujas pirmininkas.

TINKLINIS

Tinklinis šį kartą seniai taip liūdnai beatrodė – vos 3 vyrų ir 3 moterų komandos, nei vienos jaunių ar mergaičių.

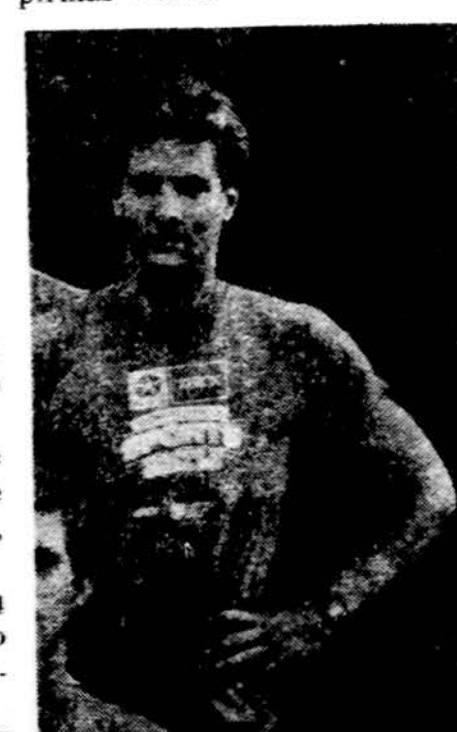
Moterų klasėje be „Žaibo“ ir „Neries“, lygis žymiai silpnėnis. Bostonas nusinėšė laimėjimą, įveikęs Baltimore 15:5 ir 15:9 ir New Yorką 15:8, 15:12.

Vyrų klasėje 4 komandos rungtyniavo arti 12 valandų, kol išsprendė nugalėtoją. Nepatenkinti buvo žaidėjai, nervinosi organizatoriai. Jau turbūt daugiau negu 10 metų, kaip kartojama, kad laikas keisti pravedimo sistemą, bet tinklinio vadovai, ar neturi drąsos, ar nežino nuo kur pradėti. Taip vadinamas „round robin“ ratas bereikalingas užsėtė 8 valandas; teko net kraustytis į kitą salę, o pusfinaliams net sutrumpinti laiką! „Neries“ lengvai nugalėjo Baltimore 15:4 ir 15:7; o Bostonas – „Žaibą“ 15:13, 7:15 ir 15:11. Baigėme aiškiai pranašesnė „Neries“ laimi prieš Bostoną 15:1, 15:11, 15:6.

PLAUKIMAS

Plaukimo varžybos buvo sujungtos su pabaltiečių, tikriau su

latviais. Nedidelis dalyvių skaičius, tačiau kai kurios pasėkmės buvo gana geros. Latviai ir lietuviai pasidalino po 8 pirmas vietas.

Arvydas Barzdukas sklandžiai pravedęs plaukimo varžybas.

A. Barzdukas iš Washingtono laimėjo 100 m. laisvu, 500 m laisvu ir 100 m peteliške, o Darius Bork – 100 m krūtine. Dariaus brolis Davis jaunučių klasėje nušlavė viską: 50 m laisvu, 50 m nugara, 50 m krūtine ir pagaliau 200 keturiais stiliais. Arvydas Barzdukas viską pravedė sklandžiai.

RACKETBOLAS

Raketbolo varžybose iš 4 miestų dalyvavo 9 dalyviai. Po gerų ir įdomių kovų L. Klimaitis išėjo laimėtojas, baigėme nugalėjęs Vincą Dulį iš Baltimorės 13:15, 15:8 ir 11:8. Trečia vieta teko Vytaui Duliai. Dvejetuose broliai Duliai laimėjo prieš A. Skudžinską ir A. Veluoną 15:5 ir 15:6.

ŠACHMATAI

Šachmatų varžybose iš įvairių miestų 9 dalyviai dvi dienas kovojo dėl dr. A. Nasvyčio pereinamos taurės, kuri, deja, liko namuose. Pat, pirmą vietą su 3 taškais pasidalino A. Simonaitis iš New Yorko, V. Chrolavičius iš Hamiltono ir Z. Bliznikas iš New Jersey. Toliau sekė Kulpa, Staknys ir kiti. Varžybas sklandžiai pravedė E. Staknys. Įdomu, kad čia dalyvavo ir viena moteris – dr. Giedrė Kumpikaitė iš Long Island.

SVEIKINIMAI IR ORGANIZACIJA

Raštu sveikinimus atsiuntė vyskupas Paulius A. Baltakis, pats nemaža laiko paaukojęs sportiniam jaunimui, ir gen. konsulas Anicetas Simutis. Sie sveikinimai tilpo skoningai A. Šilbajorio suredaguotame žaidynių leidinyje, kartu su 1937 m. Europos meisterio nuo-

trauka, visa informacija ir žemėlapis.

Žodžiu prieš finalines rungtynes sveikino New Yorko LAK atstovai V. Steponis, kartu paminėdamas 50 metų sukaktį Lietuvos krepšinio rinktinės taimėjimo Europos krepšinio pirmenybėse. Taip pat žodį tarė iš Toronto atvykęs ŠALFAS s-gos C.V. pirm. P. Berneckas; jis perskaitė ir sveikinimą iš Australijos, kuriame III-ju Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynių Adelaidėje organizacinio komiteto pirm. J. Jonavičius palinkėjo draugiško rungtyniavimo bei jaunatviško entuziazmo ir malonaus pasimatymo Australijoje.

Penktadienio vakarė visiems atvykusiems priėmimas buvo V. ir V. Vebelinų rezidencijoje, o šeštadienio vakarė – susipažinimo vakaras Kultūros Židinio salėje.

Visose varžybų salėse organizatoriai turėjo maisto ir gerimų prieinamomis kainomis, o iš viešbučių į Kultūros Židinį visi buvo nugalbenti dviem autobusais.

Pranas Berneckas, ŠALFAS s-gos pirmininkas iš Toronto, sveikino 37-ju Sporto Žaidynių dalyvius.

Ok. Lietuvoje

SOVIETŲ JAUNIŲ RINKTINĖ BE LIETUVIŲ

Kaip jau anksčiau rašėme, sovietų jaunių rinktinė pradejo savo kelionę po JAV-es. Toje rinktinėje, mūsų nustebimui, nėra nei vieno lietuviu, nežiūrint, kad „Žalgirio“ jaunių komanda yra Sov. Sąjungos meistras, nežiūrint, kad „Žalgirio“ vyrų komandos net 7 žaidėjai žaidžia už įvairias Sovietų rinktines.

Sovietų jauniaji pirmose rungtynėse nugalėjo Hampton gimnazijų rinktinę 71:62, tačiau prieš New Yorko Bronx'o gimnazistus pralaimėjo 89:86. Plačiau apie tas rungtynes kitą kartą.

V. G.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL. Subscription Rates: \$60.00. Foreign countries \$60.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mazinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$60.00	\$35.00	\$20.00
Kanadoje (U.S.A.) dol.	\$60.00	\$35.00	\$20.00
Ursienyje	\$60.00	\$35.00	\$20.00
Savaitinis (Šešt. pried.)	\$35.00	\$20.00	—

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesnaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį nesusako. Skelbimų kainos priimtiamas gausvą prašymą.

Bendrai įvertinant, kaip jau anksčiau minėjau, organizacija buvo sklandi ir be priekaištų, o tam, žinoma, pirmoje eilėje reikėjo lešų. Jų pradžiū parūpino Liet. Kredito Unija „Kasa“ su 500 dol. ir patys organizacinio komiteto nariai, sudėję 1,200 dol. Geras pavyzdys kitų žaidynių organizatoriams.

V. G.

DR. KENNETH J. YERKES
DANTŲ GYDYTOJAS
Pensininkams nuolaide
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Chicago, Illinois 60629
Tel. 925-8288
Valandos pagal susitarimą

Dr. Albinas Prunskienė
kabinėtoja parėmė
DR. EVELYN G. BASCO
Specialybė: šėlimos ir vidaus ligos
2659 W. 59 St. Tel. 737-8818
Val.: pirm., penkt. nuo 2-5 p.p.
ir antr., ketv. nuo 4-7 v.v.

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533

DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.

Val pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4 o-9; antr. 12-o; penkt. 10-12; 1-o

Ofs. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt. pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, Ill. 60629
Tel. 436-7700

RIMGADAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namu 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS —
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir „Contact lenses“
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio ofisa perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PUSLĖS IR
PROSTATŲ CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

Edmundas Vizinas, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

DR. VIJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Augalai nuimami ofise)
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikla 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3921 W. 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKSA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUČAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą:
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoja ir namus.

Tel. RE-lance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvių gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt.
nuo 12-3 val. popiet ir 4-6 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 3 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
PROSTHODONTICIS — karūnėles,
lūneliai, plėkštelės ir bendroji praktika.
2659 W. 59 St. Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KUDIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofiso tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio ofisa perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

V. G.

IR NEPRIPAŽINIMO POLITIKA

Perskaičiau Juozo Keliučio prisiminimų nuotrūpas „Dangus nusidažo raudonai“, nukrėtė širdis. Ne pirmą kartą apie tai girdžiu, nes tokių aprašymų jau buvau ir anksčiau skaitęs ir pasakojimų klausęs, tačiau šie pastarieji iš naujo supurtė daugiau dėl to, kad jie pasirodė tokiu metu, kai tie visi Keliučio aprašyti čekistai ir atamanai graso jau ir mums, gyvenantiems laisvajame pasaulyje.

Šiurpūs vaizdai, nupiešti tose Keliučio nuotrūpose, skaitančiam vėl atveria tas visas mūsų pergyventas žvėždis ir iš naujo sukelia daugybę klausimų. Vėl gyvi pasidaro tie prieš keturiasdešimt metų matyti vaizdai arba apie juos girdėti pasakojimai ir dar labiau imi abejoti net ir savo gyvenimo prasme. Visos tautos kančios ir beveik kiekvieno iš mūsų asmeniškos nuoskaudos jau nebe atpildo, bet tik supratinimo besiprašydamos, niekur nė menkiausia atgarsio nesulaukia, o tų visų čekistų bei atamanų teikiama dokumentais bei liudijimais naudojamesi mus čia baudžia kaip tik tie, kurie tada mus į tokias kančias įgrūdė. Argi nuostabu, jeigu po pirmųjų okupacijos metų ir visų tų vežimų siaubo ir jų metų vykusių kankinimų patirties, karui sudarius progą, lietuvius griebėsi ginklo ir, išvėjęs iš tėvynės okupantą, su Lietuvoje pasilikusiais tautos kankintojais reikalavo teisingos atskaitomybės? Kas gi galėtų kaltinti jį už išeikojimą atpildo už visas tas čekistų ir atamanų įvykdytas žudynes? Bet, kaip dabar pasirodo, taip daryti jis neturėjo teisės.

Kokia gyvenimo parodija! Kas ir kada nubaus tuos visus atamanus, čekistus, vergų stovyklų prižiūrėtojus ir tuos visus banditus, išžudžiusius milijonus žmonių vien tik dėl to, kad patenkintų savo sužvėrėjusius jausmus? Turbūt niekas ir niekada. Niekas negali nubausyti jų dabar, nes jie dar vis tebėra globjami tos pačios sistemos, kuri tomis žudynėmis dar ir dabar tebesilaiko, o kai ta sistema grius, jau gal nė vieno iš jų nebebus nė šiame pasaulyje. Dabar mes ne tik negalime prie jų prieiti ir koku nors būdu pareikalauti atskaitomybės, bet dar turime drebėti, kad vėl į jų rankas nepakliūtume. Juk dar tebesanti gyva jų dalis tebesėdi kur nors Maskvoje ar kitur KGB ar panašiose įstaigose ir ruošia bei pateikina įvairius „dokumentus“ bei kitokią „kaltinamąją“ medžiagą tiems, kurie ieško atskaitomybės su mumis ne už mūsų, bet už tų pačių, kaip tie visi čekistai ir atamanai, tik rudai apsiropęsi, nusikaltimus. Argi tai ne pats ciniškiausias reiškinys? Tie, kuriuos reikia bausti už masiškas nekaltų žmonių žudynes, Sovietų Rusijoje saugiai sėdėdami, padirbinėja „įrodomąją medžiagą“ apkaltinti mums ir tai jiems sekasi, nes mūsų kaltintojai, ta jų medžiaga pasinaudodami, mus nuteisina ir nusivonia atgal į tų žudikų rankas, kad šie su mumis baigtų susidoroti.

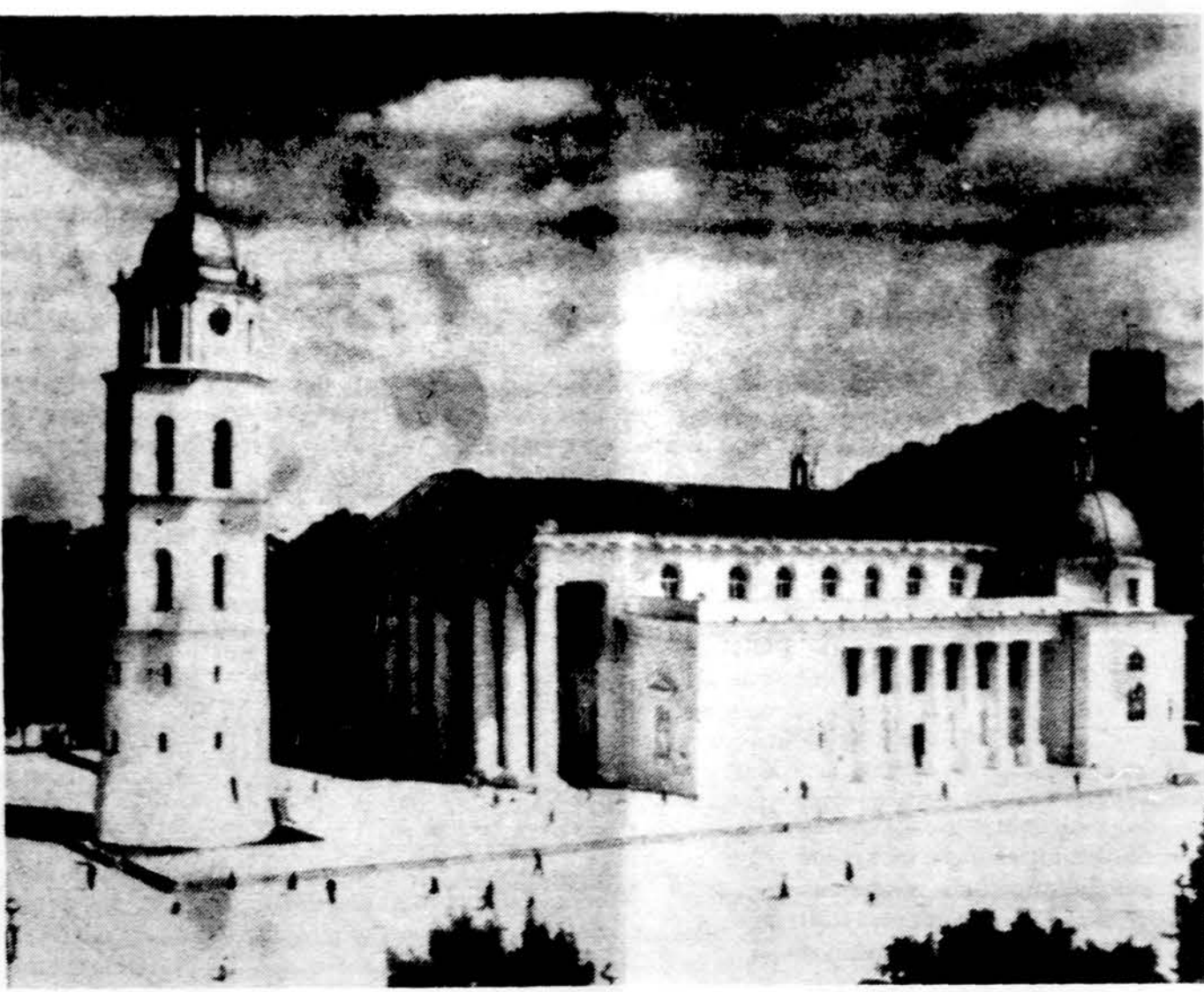
Tų visų kylančių minčių srautą sutirština dar ir artėjanti ano Baisiojo birželio sukaktis, kai mes bažnyčiose bei sėdėdami draugų būreliuose prisiminsime visos mūsų tautos didžiosios tragedijos pradžią, kada tūkstančiai mūsų tėvynės tauriausios žmonių pradėjo tų Keliučio aprašomos Golgotos kelionę. Kelionę, į kurią mus vėl pradeda grūsti kažkokia slaptinga jėga net ir iš Amerikos. Tai mums primena kaip tik neseniai tokiems pat

čekistams ir atamanams, tik dabar kitaip vadinamiems, atiduotas estas Karl Linnas ir užtikrinimas, kad tuoj pat taip bus pasielgta ir su keliais lietuviais.

Amerika Sovietų Rusijos okupacijos Pabaltijų nepripažįsta. Toji nepripažinimo politika Lietuva, Latvija ir Estija turėtų laikyti nepriklausomomis valstybėmis kartu su pilnomis tą padėtį atitinkamomis teisėmis. Tarp tų teisių turi būti juk ir pilietybės teisė, kuria, tokia logika vadovaujantis, juk turėjo būti leista naudotis ir estui Karl Linnei. Kokių gi įstatymu, Amerikos ar tarptautiniu, JAV valdžia vado „vosi nepriklausomos Estijos pilietį atiduodama visiškai svetimai valstybei – Sovietų Sąjungai? Ar taip elgdamosi JAV vyriausybė tikrai tos okupacijos nepripažįsta ir visų su tuo nepripažinimo susijusių teisių laikosi? Tai okupacijos nepripažinimo politikai sustiprinti prieš kelerius metus JAV valdžia specialiu Kongreso nutarimu – rezoliucija birželio 14 paskelbė Pabaltijo kraštų Laisvės diena. Pirmą kartą tą Kongreso nutarimą skelbdamas, prezidentas Reagan buvo susikvietęs daug JAV gyvenančių pabaltiečių pasidžiaugti Baltųjų Rūmų rožių darželiu ir išgirsti tą jo jau daug kartų kartojamą okupacijos nepripažinimą ir Pabaltijo kraštų Laisvės dienos paskelbimą. Fotografavosi kvietėti mūsų vadai su prezidentu, JAV gyvenančių pabaltiečių spauda, palydėdama džiugiais rašiniiais. Amerika už Lietuvos laisvę, už žmonių, už valstybės pilietiškes. Praėjo keleri metai ir, Pabaltijo Laisvės dieną paskelbusio to paties Kongreso įstatymu vadovaujantis, už tikrai neįrodytą, „nusikaltimą“ nepriklausomos Estijos pilietį ta pilietiškes buvo paneigta ir jis atiduotas Sovietų Rusijos KGB, kurie jau prieš daugiau kaip dvidešimt metų net už akių ji buvo nuteisę mirti. JAV veikiant Estų taryba prieš tokį pasielgimą griežtai protestavo. Ir kažin kaip estai pasielgs, jeigu šiais metais tos Pabaltijo kraštų Laisvės dienos („Baltic Freedom Day“) skelbimo progą (jeigu ji dar bus skelbiama) vėl į tų Baltųjų Rūmų rožių darželį bus pakviesti? Ar važiuos lietuviai ir ar važiuos mes? Juk toji pati valdžia net tris lietuvius užsimojusi tiem patiem KGB atiduoti. Kaip tada mums džiaugtis to viso nepripažinimo politikai, tos laisvės dienos skelbimais ir visais tais žmogaus teisių šūkais, skambančiais iš Baltųjų Rūmų ir Kapitolius kalnelio, kai Pabaltijo valstybių piliečiai vienas po kito atiduodami mūsų okupantui, nuo kurio mes begome saugodami savo gyvybes, pamažu nukankinti arba be jokių ceremonijų tuojau pat nužudyti?

Praėjusį penktadienį užsimeinė mūsų iliuzijas sumišusiam pasaulyje, kuriomis mes gyvenome praėity, ir klausėme, ar tokiomis iliuzijomis mes negyvename ir dabar? Ar „išikandimas“ ir nuolatinis džiaugimasis ta nepripažinimo politika nėra mūsų šiandieninė iliuzija? Ar iš tikrųjų ta nepripažinimo politika yra tikra gyvenimo realybė Pabaltijos valstybėms, ar tik Amerikai reikalinga tam tikram žaidimui su Sovietų Rusija? Ar ne laikas būtų labai rimtai ir visoms Pabaltijo išeiviu organizacijoms kartu tos nepripažinimo politikos klausimą pajudinti iš esmės, kad mes nors tikrą jos aptarimą žinotumėm?

— Bronius Nainys

Vilniaus katedra, komunistų paversta paveikslų galerija, kurioje negalės būti Lietuvos krikščionybės sukakties minėjimo. (Pav. iš vokiečių spaudos)

DYKUMOS TURTAŠ – KOMUNISTINEI IMPERIJAI

Dykuma yra žemės plotas, kuriame dėl sauso klimato neauga augalai, negyvena ir žmonės. Dykumos yra nevienodos: yra grynai smėlio dykumų, yra žvyro, akmenų ir kitokių dykumų. Yra dykumų, kuriose auga sausa žolė, krūmokšniai. Tokiose dykumose yra ir gyvulių, žvėrių. Josta gyvena keliai ir žmoniai. Pastarosios dykumos vadinasi stepės. Suprantama, dykumose yra ir požeminių turtų: metalų, mineralų. Kai kuriuose kraštuose tuos dykumų požeminius turtais iškasama normalūs darbininkai, o kai kuriuose kraštuose, kur valdo komunistai, tuos dykumų požeminius turtais dažniausia iškasa vergai. Jų darbas labai atpigina iškasama medžiaga. Azijos didelių plotus valdo raudonoji Rusijos imperija. Ji tuos požeminius turtais iškasa pigiai. Tas duotų sąlygas visiems to krašto gyventojams pigų pragyvenimą. Betgi gyvenimo praktika rodo, kad taip nėra. Visą laiką Rusijos imperijos liaudis gyvena labai skurdžiai, prislėgtai. Ir dykumų gyventojams tie turtai mažai duoda naudos, nes tų turtų liūdo dalį pasima Rusijos valdovai. Tiesa, N. Chruščiovo valdymo laikais Sovietai net Sibiro derlinguose plotuose bandė vykdyti

J. VAICELIUNAS

didelius žemės plėšinius. Betgi ir tie plėšiniai tai imperijai naudos nedavė. Rusijos imperija ir toliau jaus perka iš užsienio, nors pati turi didžiausius žemės plotus pasaulyje – 22 mil. kv. km. Tarp tų milžiniškų plotų yra daug ir derlingos žemės, tik komunistai nemoka jos gerai išnaudoti.

Apie Azijos dykumų plotus rašo Uzbekijos mokslininkas Tiša Zachidovas. Jis savo straipsnyje „Dykumos mūsų turtais“ (M.G. 1979. Nr. 6, 8 p.) rašo: „Šiuo metu visame pasaulyje nerima kelia dykumų ir sausringų, vadinamųjų aridinių, zonų pletimasis. Mokslininkai šį reiškinį vadina „dykumų puolimu“. Dykumos jau grąsina žmonių įsisavintiems rajonams. Pavyzdžiui, Afrikoje Sacharos dykuma juda į pietus, kasmet užgrobdama daugiau kaip 100,000 ha. derlingos žemės. Ieškoma apsaugos metodų, tikimasi sustabdyti nelaimę. Mūsų šalyje yra viltį teikiančių gero bendradarbiavimo su ganta pavyzdžių“.

Tokie geri pavyzdžiai iš Uzbekijos dykumų gaunamas pelnas atitenka ne krašto liaudžiai, bet partijai, Maskvos partijai, kuri turi pavergusi Uzbekija.

Gaunamą turtą pasiima Maskva, o liaudžiai tenka tik komunistinis atlyginimas, kuris yra labai menkas, bet dėl to niekas negali pasisakyti prieš.

Toliau jis rašo: „Dykumų tyrinėjimas ir įsisavinimas Vidurinės Azijos respublikose yra viena pagrindinių dešimtojo penkmečio socialistinio žemės ūkio vystymo uždavinių. Dėl to TSKP XXV suvažiavime Uzbekistanui buvo numatyta: sukurti naują plonapluotės medvilnės auginimo rajoną Karšino stepėje, iširti ir pasiūlyti mokslininkams pagrįstus ūkininkavimo Džizako stepėje metodus, toliau plėsti ryžių auginimą Karakolpakijoje, 462,000 ha. dykumos reikės užimti drėkinamajai žemdirbystei ir aprūpinti vandeniu 1,5 mil. ha. ganyklų“.

Teoretikai tie uždaviniai lengvai sprendžiami, bet gyvenime jie sunkiai įveikiami. Tie uždaviniai sprendžiami jau nuo 1918 metų, o dabar jie vėl sprendžiami. Ar jie bus įvykdyti per kitus 70 metų? Komunistinės Rusijos imperija daug išteklių išmeta puolimams karams vesti, revoliucijoms kelti, todėl pristiga išteklių savo imperijos svarbiems reikalams.

Toliau sako: „Dykumos – mūsų turtas. Jose slypi milžiniškas turtas, pats visai negalvodamas, kad rusina lietuvius. Jis buvo tik geras dėstytojas ir savo pedagogo darbą dirbo sąžiningai.“

JAUNYSTĖS KELIAIS

ALEKSANDRAS TENISONAS
1898 – 1986

Šunys matyt pamanė, kad jiems pyrago siūlau, tuoj sušvelnėjo, bet kai įsitikino, kad akmuo, pabūgo ir paliko mane ramybėje. Ivyko panašiai, kaip tam rusų teisejui, kuriam teisiamsis, nagrinėjant bylą, vis parodydavęs į skėptą irištą gniūtę. Teisėjas pamanė, kad teisiamsis jam siūlo aukso, kaltininką išteisino, o kai sužinojo, kad toje gniūtėje buvęs įrištas akmuo, padėkojęs Dievui už savo gyvybės išgelbėjimą.

Pirmas dvi savaites prasėdėdamas mokyklos suole vienas, trečią savaitę jau atėjo Osip Padlaba su broliu iš Taukoličių kaimo. Taip jį vadino mokytojas, taip jis rašydavo savo vardą ir pavardę ant sąsiuvinio. Tai buvo geras trečiojo skyriaus mokyklos draugas, su kuriuo teko glaudžiai bičiuliauti dvi žiemas, o mokyklą baigus, vėliau niekad nesimatyti. Jiems atėjus, pradėjo rinktis ir kiti mokiniai ir spalio mėnesio pradžioje prigūžėjo pilna mokykla. Kai kuriems pritrūko net vietos, liko nepriimti.

Mokytojas K. Sokol, taip jis visur pasirašydavo, buvo jau kiek pramokęs kalbėti žemaitiškai ir su mokiniais tėjais ir šiaip žmonėmis susikalbėdavo žemaitiškai, bet mokykloje visas mokslasėjo vien tik rusiškai ir mokiniais buvo griežtai uždrausta net per pauzų ir mokiniais tarpusavyje kalbėti lietuviškai. Už tokių nusižengimų baudavo, palikdavo po pamokų. — Greičiau pramoksite rusiškai kalbėti. —

įtikinėjo mus, pats visai negalvodamas, kad rusina lietuvius. Jis buvo tik geras dėstytojas ir savo pedagogo darbą dirbo sąžiningai.

Nežinau, kaip jautėsi atėję į mokyklą pirmojo skyriaus mokiniai, nesuprasdami nė žodelio rusiškai, bet po trejų metų trečiojo skyriaus „abiturientai“ jau gerai ir laisvai kalbėjo ir rašė rusiškai. Pažinojau prieš mane baigusį „abiturientą“ Knistautą iš Tverų miestelio. Tas gavo Sodoje valstiaus raštininko padėjėjo vietą ir viršaitis Bilevičius mano tėvui stebėjosi, kad tas Sokolo mokinys, tik tris skyrius baigęs, rašo rusiškai taisyklingiau už jo valstiaus raštvedį — „pirmovaditelj“ rusą.

Patyriau ir aš Sokolo suteiktas man geras mokslo žinias. Jis spaudė mus prie rimto darbo mokyti ir pats netingėjo su mumis dirbti. Paleidęs popiet pirmą ir antrą skyrių namo, mus trečiuokius užlaikydavo dar visą valandą. Rašėme tada diktantą ar atpasakojimą. Parašius, kitas mokinys turėjo patikrinti ir rastas kalbos klaidas, gramatikos klaidas, rašybos klaidas ištaisyti pieštuku ir pasirašyti tikrinęs. Mokytojas po to vakare, tikrindamas sąsiuvinis, pamatydavo savo mokinį silpnąsias vietas.

Taip pat dosniai vertė atmintinai išmokyti rusų poetų eilėraščių „deimantukus“ — Maikovo, Nikitino, Nekrasovo, Puškino, Lermontovo ir kitų poetų eilėraščių, Krylovo pasakėčias ir net Gogolio proza parašytą „Cuden Dnepri tichoj pogode“. Kai baigęs keturis skyrius 1909 m. rudenį nuvažiavau į Rygą laukti konkursinių egzaminų į pirmą gimnazijos klasę, iš didelio skaičiaus kandidatų tik dar keli buvome priimti į likusias iš pavasario laisvasias vietas. Kai pradėjau gimnazijoje mokyti, pajutau tą Sokolo man suteiktą mokslo bagažą Tveruose.

niški rezervai, kuriuos panaudojus galima gauti kelis kartus daugiau maisto produktų ir žaliavos pramonei. Štai kodėl vispusiškai tirti, kaip panaudoti dykumas ir stepes, yra nemažiau svarbu, negu tirti kosminę erdvę ir branduolinių energijos galimybes“.

Išnaudoti dykumas ir stepes yra labai naudinga. Tik gaila, kad tas išnaudojimas – turtų gavimas nėra Uzbekijos nuosavybė. Jis sako, kad tam dykumų išnaudojimui isakymas atėjo iš Maskvos. Iš Maskvos ateis isakymas ir gautas iš dykumų vertybes pristatyti į Maskvą.

„Iki šiol permažai panaudojami tokie mūsų dykumų rezervai, kaip saulės energijos šiluma ir šviesa, kurių čia yra didžiuliai kiekiai. Pavyzdžiui, Kyzylkumų dykumoje net žiemos temperatūra yra gerokai aukštesnė, negu 0°C, o vasara ji pakyla iki 45°C. Giedrių dienų per metus čia nemažiau kaip 250. Tai reiškia, kad galima auginti net subtropines ir atogrąžų žemės ūkio kultūras. Dykumos yra vėjo energijos šaltinis. Plačiai naudojant vėjo energiją, labai palengvintų gyvulių auginimo darbą. Daugelyje dykumų yra platus lygumų masyvai, kur žemė potencialiai derlinga. Įrengus savitakos drėkinimą, jie virstų produktingiausiais drėkinamosios žemdirbystės rajonais. Dykumų gelmėse yra gausiai žemės turtų: naudingų mineralų, požeminių vandenų ir dujų, naftos ir retųjų metalų. Šie pradėdami eksploatuoti. Mūsų dykumų gamtinės ypatybės yra kur kas palankesnės už kitų sausringųjų žemės rajonų. Pavyzdžiui, Kyzylkumų dykumoje yra daugiau kaip 900 rūšių bei formų augalų ir 350 rūšių bei porūšių gyvūnų. Dykumos augalija – tai žoliniai efemerai: smiltinės viksvos, įvairūs puskrumiai, pelynai ir sumedėję augalai, juodieji ir baltieji saksausūnai, smiltynės akacijos, kandymai ir kt. Ši augalija ypač tinka pagrindiniams čia buvusiems – avims ir kupranugariams“.

Kaip jis nurodo, Uzbekijos dykumos turi vertę, tik tos vertybės priklauso ne Uzbekijai, ne Uzbekijos gyventojams, bet komunistinei Maskvos imperijai. Dėlto visuose tos imperijos plotuose pastatyti Maskvos atstovai, jei ne pirminkiniais, tai pavaduotojais, bet ir tų pavaduotojų žodis yra svaresnis, negu vietinių pirmininkų.

„Laukiniai dykumos gyventojai yra visų mitybinių grupių atstovai: augalėdžiai – laukiniai arkliai, kulaniai, žėiriniai, saigakai, šokliai ir plėšrieji – korskakai, lapės, šakalai, smiltyniniai katinai ir visų rūšių ropliai, išskyrus stepinius vėžlius. Visos dykumos organinės formos – augalija ir gyvūnija – tiksliai prisitaikiusios prie dykumos dirvožemio ir hidroterminio režimo“.

Vidurinės Azijos dykumos yra pranašesnės už Afrikos Sacharos dykumą, kurioje mažiau augalijos, gyvūnijos, o gal ir požeminių turtų.

Toliau jis vėl aiškina: „Vidurinės Azijos dykumų teigiama teikia plačias perspektyvas tenykštei ekonomikai. Tačiau yra gamtinių ir istorinių priežasčių, kurios iki šiol riboja gamybinių jėgų ugdymą karstose dykumose. Svarbiausia – per sausas klimatas dėl kritulių trūkumo. Antroji gyviesiems organizmams pražūtinga priežastis yra sausvejai, kurie gimsta dykumų plytybėse ir, skriddami virš žemės ūkio rajonų, padaro daug nuostolių. Šios žalingos dykumų savybės ribodavo, o daugelyje šalių ir dabar teberibija žmogaus ūkinės veiklos galimybes“.

Dabar toje srityje padaryta pažangos. Jau įkurta kolchozų ir sochozų, kurie duoda naudos. Tik jis nepasako, kad tie kolchozai ir sochozai bei visa Uzbekijos žemė priklauso komunistinei Maskvos imperijai. Taigi ir toliau čia bus plėčiami kolchozai ir sochozai, kuriuose dirbs Uzbekai, o gaunamomis gėrybėmis pasinaudaus... Nuostabu, kad ir savo krašto gyventojams – Uzbekams vadina tarybiniais žmonėmis.

negu vietinių pirmininkų.

„Laukiniai dykumos gyventojai yra visų mitybinių grupių atstovai: augalėdžiai – laukiniai arkliai, kulaniai, žėiriniai, saigakai, šokliai ir plėšrieji – korskakai, lapės, šakalai, smiltyniniai katinai ir visų rūšių ropliai, išskyrus stepinius vėžlius. Visos dykumos organinės formos – augalija ir gyvūnija – tiksliai prisitaikiusios prie dykumos dirvožemio ir hidroterminio režimo“.

Vidurinės Azijos dykumos yra pranašesnės už Afrikos Sacharos dykumą, kurioje mažiau augalijos, gyvūnijos, o gal ir požeminių turtų.

Toliau jis vėl aiškina: „Vidurinės Azijos dykumų teigiama teikia plačias perspektyvas tenykštei ekonomikai. Tačiau yra gamtinių ir istorinių priežasčių, kurios iki šiol riboja gamybinių jėgų ugdymą karstose dykumose. Svarbiausia – per sausas klimatas dėl kritulių trūkumo. Antroji gyviesiems organizmams pražūtinga priežastis yra sausvejai, kurie gimsta dykumų plytybėse ir, skriddami virš žemės ūkio rajonų, padaro daug nuostolių. Šios žalingos dykumų savybės ribodavo, o daugelyje šalių ir dabar teberibija žmogaus ūkinės veiklos galimybes“.

Dabar toje srityje padaryta pažangos. Jau įkurta kolchozų ir sochozų, kurie duoda naudos. Tik jis nepasako, kad tie kolchozai ir sochozai bei visa Uzbekijos žemė priklauso komunistinei Maskvos imperijai. Taigi ir toliau čia bus plėčiami kolchozai ir sochozai, kuriuose dirbs Uzbekai, o gaunamomis gėrybėmis pasinaudaus... Nuostabu, kad ir savo krašto gyventojams – Uzbekams vadina tarybiniais žmonėmis.

Nepriklausoma Uzbekija taip pat galėjo daryti pagerinimus žemės ūkyje, kaip daroma ir visame laisvajame pasaulyje. Dabar visi Uzbekų eiliniai darbininkai ir mokslo žmonės turi dirbti Maskvos imperijos ekonominei gerovei, kad būtų įvykdytas komunistinis pasaulio pavergimas.

APIE VAISIŲ SULTIS

Gydytojų suvažiavime Chicago gegužės 11 d. dr. J. S. Hyame iš Connecticut universiteto paskelbė, jog obuolių ir kriaušių sultys esantis sorbitolis (natūralus alkoholio cukrus) gali sukelti chronišką nevirškinimą, skausmus ir dujas vaikų viduriuose. Dr. D. W. Murphy paskelbė, kad šokoladas pakelia rūktingumą ir gali sukelti skausmus po krūtine.

Taip, pavyzdžiui, Rusijos geografiją su visomis jos gubernijomis gimnazijoje mokėmės tik ketvirtoje klaseje, o aš tas visas gubernijas ir jų įžymybes buvau jau gerai įkalęs į galvą Tverų pradžios mokykloje. Lietuva rusų geografijoje nebuvo paminėta. Buvo „Pribaltijiskij kraj“ iš trijų gubernijų: „Estliandskaja, Lifliandskaja ir Kurliandskaja gubernija“ su Palangos miestu. Mūsų Lietuva buvo priskirta prie „Zapadnij kraj“, kurį sudarė šešios gubernijos: Kauno, Vilniaus, Gardino, Minsko, Vitebsko ir Mogilevo. Vieno latvio rašytojo atsiminimuose skaičiau, kad 19-tojo šimtmečio viduryje rusų geografijos vadovėlyje pradžios mokyklos mokslas buvo parašytas toks kuriozas, kad „prie Baltijos jūros gyvena tautelės (plemena), kurios ten išsimaitina iš uogų ir grybų“.

1908 m. pradžios mokyklų kursas Rusijoje ir taip pat Lietuvoje buvo prailgintas vieneriems metams. Tveruose rudenį atsidarė ketvirtas skyrius. Aš ir kiti trečiokai pasilikome lankyti ketvirtą skyrių. Grįžo pora mokinį iš anksčiau baigusiu trečių skyrių ir ketvirtame skyriuje susirinkome daugiau kaip dešimt moksleivių.

Rudeni, kai mokslas pas Sokolą jau buvo pradedęs visuose keturiuose skyriuose ir uoliai dirbome užduotą darbą, staiga pasigirdo Kiaulių gatvėje artėjanti skambalo daina! Dar negirdėtas įvykis! Prie mokyklos vartelių sustojo porinis pašto arklis vežimas. Už vežiko brikė sėdėjo jaunas skrybliuotas ponaitis. Sokolas, nugirdęs tą žvangulį dainą, tuoj išskubėjo sutikti svečią, pasakęs, kad čia atvažiuo jo lauktas mokytojas. Tai buvo Sigizmundas Kundrotas, baigęs Kauno mokytojų seminariją ir paskirtas antruoju mokytoju į Tverų pradžios mokyklą.

(Bus daugiau)

LITUANISTINIS ŠVIETIMAS CLEVELANDE

Lituanistinis švietimas Clevelande turi jau ilgą laiką, daugiau negu 80 metų istoriją. Pirmoji parapijinė mokykla, kurioje buvo mokoma ir lietuviškai, suorganizuota 1907 metais. Ji turėjo 28 mokinius. Vadinasi, tikrai praėjus daugiau šimtmečiui ketvirticū nuo lietuvių kūrimosi pradžios, susirūpinta lietuviškoji švietimo.

1916 m. šv. Jurgio parapijinėje mokykloje mokėsi daugiau negu 300 mokinių. Ilgus metus lietuvių kalba, istorija buvo visiems mokiniams privalomi dalykai, vėliau lituanistinius dalykus turėjo klausyti visi vaikai, kurių tėvai to pageidavo. Toks savanoriškas lituanistinių dalykų pasirinkimas tęsėsi iki 1961 m.

1949 m. įsteigta lituanistinė mokykla, kuri 1952 m. pavadinta Vysk. Motiejaus Valančiaus mokykla, su 70 mokinių. 1953/54 mokslo metais mokykla turėjo 271 mokinį. Ji savo darbą nutraukė 1974 metais.

Sukaktuvininke

Lituanistinis švietimas buvo perimtas šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos, kuri darbą pradėjo 1957 metais Dievo Motinos parapijos patalpose. Ši svarbi lietuviškoji švietimo ir auklėjimo institucija šventia 30 metų sukaktį. Mokiniai skaičius įvairavo. Šiame čia mokosi 84 mokiniai, dirba 16 mokytojų. Veikia 12 skyrių, vaikų darželis ir dvikalbė klasė. Mokykloje, be lietuvių kalbos, literatūros, geografijos, istorijos ir visuomeninių mokslų mokiniai supažindinami su liudies menu-audimu. Pradžios mokykloje reguliariai vyksta dainavimo pamokos, kurias praveda muz. Rita Kliorienė ir Eglė Laniauskienė. Aukštesniojoje mokykloje veikia mergaičių choras, vadovaujamas Algirdo Bielskaus. Mokykla kasmet surengia Kalėdų eglutę, Vasario 16-sios ir Motinos dienos minėjimus. Čia Romas Apanavičius talkina mokinių viešioms pasirodymams. Mokykloje veikia knygynas. Ses. Salvatore rūpinasi mokinių paruošimu pirmajai šv. Komunijai. Mokykla kasmet išleidžia mokinių darbų metraštį su iliustracijomis, rašiniiais, eilėrašiais ir t.t. Mokyklai vadovauja Stefanija Stasiene.

Tėvų komitetas, kuriam pirmininkauja Kęstutis Civinskas, rūpinasi mokyklos išlaikymu. Didelės paramos ir globos komitetas susilaukia iš parapijos kleb. kun. G. Kijausko, SJ, LB Clevelando apylinkės valdybos ir mecenatų. Per LB apylinkės mokykla šiais metais gavo daugiau negu 2.000 dol. (įskaitant ir tūkstantinę, kurią atsiuntė Švietimo taryba), ši parama mokyklai buvo įteikta Vasario 16-sios proga mokslo priemonėms įsigyti. Mokiniai tėvai moka po 100 dol. už mokslo metus. Tėvai, kurie priklauso šiai parapijai, moka tik 65 dol. Mokyklą lanko tik vaikai iš 50 šeimų.

Sukaktys

Šios lietuvių išeivijos institucijos, atliekančios didelę jaunosios kartos išlikimo prie lietuviškojo kamieno darbą, jos

tylaus pasišventimo, išskyrus viešuosius pasirodymus, daugelis gal ir visai neįsivaizduoja. Ir šių metų tradiciniai mokyklos pasirodymai buvo puikiai paruošti, įdedant daug meilės, talento ir nuosirdumo tiek iš mokytojų, tiek iš mokinių, tėvų ir talkininkų. Išskirtinai gražus buvo Motinos dienos minėjimas gegužės 10 d. Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Dalyvavo daug žiūrovų. Čia mokykla su giesme, daina, poetiniu žodžiu, sceniniais vaizdais ir šokių pasvaresniška nuotaika sceno-vaizdyje dėkojo dangiškajai Motinai, savo mylimoms mamytėms, nepamiršdami ir kenciančios motinos Lietuvos. Išradingai buvo suplanuota visa programa, gausiems žiūrovams palikusi maloniausius išpūdzius.

Trisdešimties darbo metų prisiminimas buvo tęsiamas Tėvų komiteto suruoštoje vakaronėje gegužės 2 d. DM parapijos svetainėje.

Vakaronėn buvo pakviesta Toronto „Serenada“. Trys šaunūs, jauni vyrai: Ramūnas Underys, Paulius Vytautas ir Vaidotas Vaičiūnas su vargonėliais ir gitarų palaida padainavo lietuvių liudies, dabartinės Lietuvos jaunimo dainų, kitų muzikų bei pačių programos atlikėjų, sukurtų kompozicijų. Daina, atliekama balsingu vyrų, pritariant instrumentams, jaukiai sklido svetainės patalpose. Gaila, kad į tokią gražią vakaronę teatsilankė tik arti 80 svečių. Nežinia kodėl, tėvų komitetas tokį torentiečių renginį taip mažai tegarsino. Prie kiek didesnių pastangų čia galėjo būti mažiausiai bent dvigubai žiūrovų. Toronto vyrai, atlikę programą be honoraro, kartais į dainas įtraukdavę ir vakaronės dalyvius. Trumpus žodžius tarė mokyklos vedėja Stp. Stasiene ir tėvų komiteto pirm. K. Civinskas.

Trisdešimties darbo metų prisiminimas buvo tęsiamas Tėvų komiteto suruoštoje vakaronėje gegužės 2 d. DM parapijos svetainėje.

Vakaronėn buvo pakviesta Toronto „Serenada“. Trys šaunūs, jauni vyrai: Ramūnas Underys, Paulius Vytautas ir Vaidotas Vaičiūnas su vargonėliais ir gitarų palaida padainavo lietuvių liudies, dabartinės Lietuvos jaunimo dainų, kitų muzikų bei pačių programos atlikėjų, sukurtų kompozicijų. Daina, atliekama balsingu vyrų, pritariant instrumentams, jaukiai sklido svetainės patalpose. Gaila, kad į tokią gražią vakaronę teatsilankė tik arti 80 svečių. Nežinia kodėl, tėvų komitetas tokį torentiečių renginį taip mažai tegarsino. Prie kiek didesnių pastangų čia galėjo būti mažiausiai bent dvigubai žiūrovų. Toronto vyrai, atlikę programą be honoraro, kartais į dainas įtraukdavę ir vakaronės dalyvius. Trumpus žodžius tarė mokyklos vedėja Stp. Stasiene ir tėvų komiteto pirm. K. Civinskas.

Parapijos šventės iškilnių dalyvė

Šiame šv. Kazimiero lituanistinei mokyklai tenka ir kitas labai reikšmingas uždavinys. Mokykla aktyviai jungiasi į dievo Motinos šventovės atnaujinimo projekto užbaigimo ir pašventinimo iškilmes. Gegužės 23, šeštadienį, bus pašventinta šv. Kazimiero – lituanistinės mokyklos ir lietuvių jaunimo globėjo statula prie mokyklos įėjimo. Statulos autorius Ramoju Mozoliauskas ir fondatoriai Ona ir Juozas Žilioniai. Juozas, iš profesijos pedagogas, nuo pat atvykimo dienos Clevelandan stoji į lietuviškojo švietimo ir auklėjimo darbą abiejose lituanistinėse mokyklose ne tik kaip mokytojas, bet ir kaip vedėjas. Daugiau negu 10 metų pavyzdinčiai vedė Spaudos kioską, skleisdamas lietuvišką spausdintą žodį savo tautiečių tarpe. Žodžiu, žmogus per gyvenimą einantis švietimo ir kultūros keliu. Ši Žilionių dovana parapijai ir mokyklai liudija jų pasirinkto gyvenimo kryptį.

„ATEITIES“ KLUBO VALDYBA

Naujai išrinktoji „Ateities“ klubo valdyba pasiskirstė pareigoms: pirmininkė Nijolė Palubinskienė, vicepirmininkė Skrinienė, sekr. Jadvyga Kliorienė, izd. Vincas Akelaitis ir ypatingiems reikalams – Kazimiera Vaičiūnienė. V. R.

10:00 val. r. atnaujintos Dievo Motinos šventovės šventinimas ir šv. Mišios. Pagrindinis koncelebrantas Clevelando vyskupijos valdytojas vysk. Anthony M. Pilla, koncelebruoja vyskupai P. Baltakis ir V. Brizgas ir svečiai kunigai. Gieda Dievo Motinos parapijos choras, vad. muz. Ritos Kliorienės, ir sol. Aldona Stempuzienė. 11:30 val. ryto koncertas. Programoje – sol. Aldona Stempuzienė, Dievo Motinos parapijos choras ir pianistas Antanas Smetona atlieka Ludwig van Beethoveno „Chorinė fantazija“ ir Grandinė, vad. Liudas Sagys, specialiam šventiniame šokyje „Pabaigtuvių vainikas“.

Po koncerto – vaišės svetainėje.

ROMOS IŠKILMIŲ DALYVIŲ ŽINIAI

Pagrindinės Lietuvos krikščionybės jubiliejaus šventės birželio pabaigoje bus švenčiamos Lietuvos sostinėje Vilniuje ir krikščionybės centre Romoje. Į Lietuvos šventę Vilniuje mums vartai užkelti, bet į Romą visi keliai laisvi ir lietuviai iš viso laisvųjų pasaulio rengiams gausiai dalyvauti jubiliejaus ir arkiv. Jurgio Matulaičio beatifikacijoje.

Lietuvos krikščionybės jubiliejus ir beatifikacija Romoje yra ypatinga lietuvių tautos šventė. Ją pagerbs savo dalyvavimu Vatikano ir Italijos pareigūnai, vyskupai, kardinolai, Vatikano

Mokslo metų užbaigimas

Šių mokslo metų užbaigimas ir trisdešimties metų mokyklos sukakties minėjimas rengiamas birželio 7 d., sekmadienį, 11:30 v. ryto Dievo Motinos parapijos auditorijoje, kur dalyvaus Toronto Maironio ir Clevelando šv. Kazimiero lituanistinių mokyklų jungtinis choras. Ar ne gražus bendradarbiavimo pavyzdys? Tikrai per pirmąjį šių metų pusmetį torontiečiai bus dalyvavę tris kartus kaip programų atlikėjai: Vaclovas Povilonis ir trio „Serenada“ ir dabar lituanistinė mokykla.

DIEVO MOTINOS ŠVENTOVĖS ŠVENTINIMO IŠKILMĖS

Iškilmės vyks dvi dienas, šeštadienį, gegužės 23 ir sekmadienį, gegužės 24 d., šia tvarka: **Šeštadienį, 6:30 val. vak. šv. Kazimiero statulos šventinimas.** Šventinimo apeigas atlieka vysk. P. Baltakis, OFM. Praveda ir globoja šv. Kazimiero mokykla, skautų ir ateitininkų jaunimas. Po šventinimo apeigų šv. Mišios šventovėje. Pagrindinis koncelebrantas vysk. P. Baltakis. Gieda „Uždainuokim!“ ir šv. Kazimiero mokyklos mergaičių choras, vad. Algirdo Bielskaus. Prie vargonų Laima Šarkaitė.

Todėl vykdomasis komitetas savo balandžio 29 d. posėdyje nutarė įvesti Romos iškilnių dalyvių registraciją su tokia auka: po 10 dol. mokslus einančiam jaunimui (pradžios ir aukštesniųjų mokyklų ar kolegijų), operos ir jungtinio choro choristams ir tautinių šokių ansamblių nariams, kurie dalyvavo Romos iškilnių programoje, ir po 25 dol. kitiems.

Atsiuntę registracijos auką, gauna iš Vykdomojo komiteto specialiai Romos iškilmiems parengtą jubiliejinį ženklą. Su juo

diplomatinis korpusas ir pats šventasis Tėvas. Vatikano paštas išleis mūsų jubiliejinis ženklus, popiežiaus istorijos mokslų komitetas rengia jubiliejaus proga simpoziumą, pamaldoms duodamas šv. Petro, šv. Jono Laterano ir Maria Maggiore bazilikos, o kultūriniam renginiam – pušni Pauliaus VI audiencijų salė Vatikane ir reprezentacinė šv. Angelo pilis su sodais.

Romos iškilmiams susijusios ir su didelėmis išlaidomis. Iškilnių lietuviškosios dalies išlaidas tenka dengti jubiliejaus vykdomajam komitetui, būtent parūpinti finansinę paramą Lietuvos operos chorui ir Romą nuvykti, padėti jaunimui, Pietų Amerikos ir Suvalkų trikampio lietuviams, Vasario 16 gimnazijos mokiniams, surengti akademiją – koncertą, pobūvį šv. Angelo pilyje, susukti video filmą ir kt. Iš viso per 60.000 dol.

Kadangi jubiliejinį darbą daug ir samata didelė, o aukos sunkiai rinkos, vykdomasis komitetas ryžosi Romos iškilnių išlaidas dengti savo darbu – pačiam organizuoti į Romą keliones ir tokiu būdu išprastinių nuosimčių nuolemtų ir viešbučių susidaryti pajamų. Bet viltys nepasitvirtino, kitiems ėmus keliones organizuoti.

Lietuvos vyčiai ir taip pat „Laiskų lietuviams“ redakcija, organizuodami į Romą keliones, nuo kiekvieno keleivio skiria po 25 dol. vykdomajam komitetui minėtoms išlaidoms dengti ir taip pat užsako kiekvienam keleiviui bilietą į šv. Angelo pilies pobūvį. Už tai nuosirdžiai dėkojame. Bet taip pat priėjome išvadą, kad ir kitiems grupių bei agentūrų vadovams tokiu pat būdu prisidėjus, vykdomajam komitetui bus įmanoma Romos iškilnių finansinę problemą bent dalinai išspręsti.

Todėl vykdomasis komitetas savo balandžio 29 d. posėdyje nutarė įvesti Romos iškilnių dalyvių registraciją su tokia auka: po 10 dol. mokslus einančiam jaunimui (pradžios ir aukštesniųjų mokyklų ar kolegijų), operos ir jungtinio choro choristams ir tautinių šokių ansamblių nariams, kurie dalyvavo Romos iškilnių programoje, ir po 25 dol. kitiems.

Atsiuntę registracijos auką, gauna iš Vykdomojo komiteto specialiai Romos iškilmiems parengtą jubiliejinį ženklą. Su juo

bus įeinama į lietuvių audienciją pas šv. Tėvą, į lietuviams skirtą vietą šv. Petro ir kitose bazilikose ir į akademiją-koncertą Vatikano audiencijų salėje.

Labai prašome kelionių į Romą vadovus užsakyti visiems savo grupės dalyviams registracijos ženklus, o dalyvius savo auka už juos grupių vadovams atsilyginti. Visiems už tai nuosirdžiai dėkojame ir kartu apgailestaujame, kad esame priversti šiuo reikalu kreiptis. Jei grupėje yra minėtų moksleivių, choristų ir šokėjų, prašome vadovus pridėti jų sąrašą, o kitų pranešti tik skaičių. Romos iškilnių dalyviai, ypač pavieniui vykstantieji, gali registracijos ženklus įsigyti ir tiesiog kreipdamiesi į Vykdomojo komiteto išdininą duodamu adresu.

Iškilnių metu taip pat rengiamas reprezentacinė Angelo pilyje pobūvis-vakariėnė. Minėti moksleiviai, choristai ir šokėjai gauna papigintus bilietus po 10 dol., o kiti moka už bilietus po 35 dol. Turimomis žiniomis, kelionių agentūros bei vadovai yra jau išskaičiavę pobūvį į kelionės kainą. Todėl prašome kelionių vadovus, siunčiant dalyvių registracijos aukas, atsiskaityti ir už pobūvio bilietus, pridėdant sąrašą turinčių teisę gauti papigintus bilietus, o kitų paduodant tik skaičių. Prašome tai padaryti ligi birželio 1 d. Susitvarkę iš anksto, išvengsime nereikalingos maišaties Romoje.

Čekius prašome rašyti Lithuanian Christianity Jubilee vardu ir siųsti Vykdomojo komiteto išdinininkui šiuo adresu: Mr. Polikaitis, 7218 So. Fairfield Ave., Chicago, IL 60629.

Prašome taip pat pranešti grupės vadovo vietinį adresą ir telefoną; adresą (viešbutį) Romoje ir telefoną, kiek asmenų vyksta; kada į Romą atvyksta ir kada išvyksta.

Šias žinias prašome pranešti Jubiliejaus vykdomasis komitetas, P.O.Box 438, Beverly Shores, IN 46301. Galima siųsti ir duodamu išdinininko adresu. Šių žinių reikia mums, taip pat Romos komitetui, organizuojančiam iškilnių programą. Gautas žinias persiunčiame skubos keliu į Romą.

Romoje vykdomojo komiteto adresus bus tas pats kaip informacijos centro: Lietuvių kolegija, Via Casalmoferrato 20, tel. 75.94.908; 75.93.724.

Lietuvos krikščionybės jubiliejaus vykdomasis komitetas

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

No. 848 — 84 Ir Pulaski — 3 mieg. mūrinis 30 m. namas: gero medžio kabinetų virtuvė, marm. pusiau baigtas sklepas, centrinis vėsinimas, 2 1/2 auto. garažas, naujas kilimas. Skambinkite dabar!

No. 853 — 61 Ir St. Louis 3 mieg. 23 m. mūras 25' virtuvė, išstias sklepas, 2 auto. garažas tėvui, St. Nick, Tonti ir Hubbard netoli. Nerasite geresnio už šią žemą kainą — skambinkite dabar.

No. 856 — 66 Ir Homan 6 kamb. mūras; 3 dideli mieg., virtuvėje mėsinimo rasto stiliaus darbai staliukai, moderni prausykla, išstias sklepas, 2 auto. garažas, alum. pakušimas, uždara veranda, labai švarus ir geram stovyje, blokas iki parko ir mokyklos, daug priedų. Paskubėkite skambinti dabar.

No. 836 — Archer Ir St. Louis — tiktai 39.900. 5 kamb. namas: 2 mieg., 1 1/2 prausyklos, išstias sklepas su virtuve, naujas šildymo pečius ir elektra, uždara priekinė ir užpakalinė veranda, alum. namo viršūnė, tvarkingas ir švarus. Jei rasite geresnį, Brighton Parke už 39.900 — pirkite!

AR NORITE PARDUOTI?
Savo namą galite parduoti, tik pasiskambinkite telefonu. Mūsų pardavėjai sėkmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Namų įvertinimui skambinkite skubiai — dabar.

O'BRIEN FAMILY REALTY
Tel. — 434-7100

Century 21 KMECICK REALTORS
7922 S. PULASKI RD
DANUTĖ ŠČERBAITĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti savo nuosavybę per Amerikos populiariausią agentūrą, prašome skambinti **Danutė Ščerbaite Mayer** dėl sąžiningo pataravimo ir veltui jūsų namų įkainavimo.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

MASTER PLUMBING
Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankiai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavarę ir telefoną — ietuviškai.

SERAPINAS — Tel. 636-2960

V.T. ELECTRIC CO.
Licensed, Insured — Bonded
436-6937
Elektrinis ir namų apšildymo sistemų patarimai.
Vytautas Taras

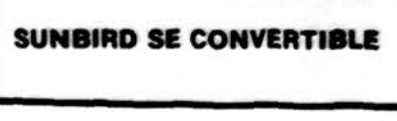
Dienraščio „Draugo“ administracijoje galima pasirinkti įvairių liudies meno darbų: medžio, keramikos ir drobės.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Let me personally help you select your next car!

STAN BALZEKAS, Ltd.
PONTIAC — SAAB
6621 W. OGDEN, BERWYN
312-788-5700

SUNBIRD SE CONVERTIBLE

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ

pagalba galite nusipirkti ar parduoti namą mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus **INCOME TAX SERVICE J. BACEVIČIUS**
BELL-BACE REALTORS
6529 S. KEDZIE
778-2233

GREIT IR SAŽNINGAI PATARNAUJAME PIRKIME BEI PARDAVIME NUOSAVYBĖ.
Nemokamai įkainuojame jūsų nuosavybę, taip pat pristatysim pagal pageidavimą sąrašą parduodamų namų jūsų ieskomoj apylinkė, mieste ar priemiesty. Sumteruositi prašau skambinti ar užteiti pas
BUDRAITIS REALTY
6600 S. Pulaski
767-0600

Lemonte puikus pradžia namas — įkainuotas \$70 plius. Didelė virtuvė, pilnai pertaisytas, gerai suplanuotas ir nereikalingas remonto. Skambinkite šiandien!

Puiki investavimo proga — 2 butų namas. Nauji kilimai salone ir valgomajam; nauji virtuvės kabinetai ir grindys; nuošali nuo gatvės mašinoms pasistatyti aikštė, viskas and didelio sklypo ramioje gatvėje. Turite pamatyti! \$91.900.

Century 21 Oleick & Co. Realtors
1180 State St., Lemont, IL
257-7100

PRIME REAL ESTATE 460-0880

Galim JUMS patarnauti Čikagoje ir visuose pietvakariuose priemiesčiuose. Ypač Lemonte ir Homer Township PRIME REAL ESTATE agentai JUMS vis parūpins geriausias sąlygas!!
Linus Gylys
Algis Liozonis
G. Petras Liozonis
Bronius Liozonis
Rūta Sužinskienė
Neapmokamai įkainuojami namus
SKAMBINKIT PRIME REAL ESTATE 460-0880

FOR RENT

Išnuomojamas Brighton Parke 4 kamb. apšildomas butas 1-mam aukšte suaugusiems. Skambinkite po pietų **927-5745 arba 247-3777**

Marquette Parke išnuomojamas 3 kamb. apšildomas apatinis butas su baldais. Arti bažnyčios. Skambinkite po pietų **927-5745 arba 247-3777**

Cicerone 21 ir 50-ta Ave. išnuom. 2 kamb. butelis (English basement) su baldais ramiam, nerūkiančiam, negeriančiam senukui. \$30 į savaitę. Skambinti **656-6599**

HELP WANTED

Putnamo seselėms reikalinga virtuvės padėjėja birželio, liepos, rugpjūčio mėnesį. Darbo valandos: 9-1 ryte, 4-7 po pietų. Būtų parūpinamas kambarys. Susitarti dėl atlyginimo. Prašome kreiptis: **Ses. Paula 1-203-928-5628** arba laišku: ICC Rt 21, Putnam, CT 06260.

DIDELIS IŠPARDAVIMAS
* PENKTADIENĮ PER SEKMADIENĮ * **Gegužės 22, 23 ir 24**
Auto. taisyimo įrankiai, dirbtuvės įrankiai, dalyai — gaubtai, sparnai, t.t. Žybiųjančių šviestų iškaba plius Sunscope kompiuteris, kap kurie baldai ir kiti įvairūs daiktai. **Taip pat parduodams garažas ir pastatas!**
5712 W. 35 ST. Cicero 863-2810

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

see us for HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

Mutual Federal Savings and Loan
2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILL. 60608
Peter Kazanaukas, Pres. Tel.: 647-7747
MUSIC: Mon. - Thu. 9:30 - 9:45 Sat. 9-9:15
SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

SAAB
The most intelligent cars ever built

APLINK MUS

x „Draugo“ redakcija, administracija ir spaustuvė pirmadienį, gegužės 25 d., dėl Kapu puošimo dienos bus uždarytos. Antradienį, gegužės 26 d., „Draugas“ dirbs kaip kiekvieną dieną, išeis tik trečiadienį, gegužės 27 d.

x Manigirdo Motekaičio fortepijono, vargonų ir dainavimo studijos koncertas bus penktadienį, gegužės 29 d., 7 v. vak. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Po koncerto bus kavutė. Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

x Kun. Alfonsas Petraitis iš Putnamo, Conn., yra atvykęs porai savaitių į Chicago aplankyti savo giminių, draugų ir pažįstamų. Apisitojęs Marijonų vienuolyne prie „Draugo“.

x L.K.V.S. Ramovė Chicago skyriaus ramovėnai atklankys mirusių ramovėnų kapus: Šv. Kazimiero Lietuvių kapuose 1987 m. gegužės 25 d., pirmadienį. Ramovėnai 9 val. r. renkasi prie kapu raštines pastato (laidojimo koplyčios). Tautinėse kapinėse gegužės 24 d., sekmadienį 11 val. Kapu lankymo vadovas Juozas Bagdžius.

x Frank Zopolis, nepailsantis tautinių šokių mokytojas atvyks pasirodyti su savo šokėjais per Dainavos Jonines birželio 13 d. Jie pasirodys 5 val. p.p. kviečiame visus pasidžiaugti gražiais šokiais, gražiais šokėjais.

x „Krikščioniškoji Lietuva“ tokiu pavadinimu ruošia ma vaizdinė-dokumentinė paroda Lietuvos krikščionių paminėti. Jau sutelkta šimtai idomių nuotraukų, retų dokumentų, spaudos ir knygų. Paroda globioja Lietuvos krikščionybės jubiliejaus komitetas, Jono Kavaliūno vadovaujamas. Parodos vadovas, organizatorius ir eksponatų teikėjas — Bronius Kviklys. Medžiagą tvarko ir apipavidalina Liudas Kairys. Paroda bus lapkričio 26-29 dienomis Čiurlionio galerijos Jaunimo centro patalpose.

x LB Marquette Parko apylinkės valdyba Lietuvių festivaliui birželio 27 d. ruošia laimėjimų stažą. Prašo visus, kas gali, paaukoti šiam tikslui dovanų, sunęsti į advokatų Vytieno Lietuvninko įstaiga nuo 2 val. p.p. iki 8 v.v. 2501 West 69th St.

x L.T.S.-gos skyrius š.m. birželio 6 d. 6 val. p.p. L. Tautiniuose namuose ruošia vakarinę, kurios metu čikagiečiai bus supažindinami su mūsų žymaus rašytojo Vytauto Alanto neseniai pasirodžiusia knyga „Aušra Paliūnuose“. Ta proga bus pagerbtas ir pats rašytojas, jam garbingo amžiaus sulaukus. Lietuviška visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti. Platesniu informaciją gausite paskambinę V. Lenkevičienę, tel. 476-3547.

x Greit parduodu vienos ir dvių seimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite RE/MAX FIRST, Rimas Stankus, tel. 361-5950 arba 636-6169.

x Palanga, Klaipėda (su nakvyne), Panevėžys, Kaunas, tai tik keletas iš Lietuvos miestų kuriuos lankys G.T. International, Inc., ekskursantai. Registruotis prašom skambinti: (312)430-7272.

x Vysk. John G. Vlazny, Chicago arkivyskupijos augziliaras, popiežiaus Jono Pauliaus II paskirtas ordinaru į Winona, Minn., vyskupija. Taip jam pranešė pronuncijus arkiv. Pio Laghi. Jis yra šeštas tos vyskupijos valdytojas, paskirtas vieton vysk. Loras J. Watters, kuris pasitraukė iš pareigų jau pereinamais metais.

x Kun. Antanas Markus, kuris šiuo metu dirba Catholic Family of the Sacred Heart parapijoje, 4600 So. Honore St., kviečia visus melstis į Šv. M. Mariją antradienį, gegužės 26 d., 7 val. vak. Maldos ir litanija bus lietuviškai, po to pamokslas ir palaiminimas. Taip pat bus Kulinski salėje vaišės.

x Eugenijaus Kriaučeliūno Jaunimo premija bus iteikta po metinių už jį pamaldų Jėzuitų koplyčioje 12:15 val. Jaunimo centro mažojoje salėje. Įėjimas laisvas. Kviečiami visi dalyvauti. Iš Los Angeles atvyks Tadas Gintautas Dabšys, kuriam premija paskirta.

x Filatelistų draugijos „Lietuvos“ biuletenis, šių metų 1 nr., minint Lietuvos krikščionybės jubiliejų. Filatelijos klausimais rašo įvairūs bendradarbiai. Paminimos Lietuvos paštų įstaigos, duodami voku, jubiliejaus proga padarytų A. Beleskos ir Toronto filatelijos parodoje išstatyti pavyzdžiai.

x Antano Gustačio humoro vakaras bus šį šėštadienį, Po eizijos dienų antra vakara. Jaunimo centro mažojoje salėje. Pradžią 8 val. vakaro punktualiai.

x Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Memorial diena, pirmadienį, gegužės 25 d., prie Steigėjų paminklo vyks mūsų šeimų ir visos tautos mirusiųjų prisiminimas. Programoje: dvasiško maldos, pasauliečio žodis, vainiko padėjimas ir giesmės. Iškilnių garbės sargyboje uniformuoti šauliai ir šaulės. Pradžią tuoj po šv. Mišiu kapinėse. Bendruomenės Pasauliečių komitetas ir Sklypu savininku draugija kviečia visus dalyvauti.

x Jeigu ruošiate PIKNIKĄ, pamatykite privatų sodą, 2835 W. 71 Street.

x Ieškau auklės prižiūrėti 2 metų amžiaus vaiką nuo 3 iki 5 dienui į savaitę. Skambinkite 476-1224.

x Albinas Kurkulis, akcijų brokeris, dirbąs su Rodman & Renshaw, Inc., patarnauja akcijų bonų, fondų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime. Duoda komisijų nuolaidą. Susidomėję skambinkite 977-7916.

x Prano Čepėno „Naujųjų Laikų Lietuvos Istorijos“ II tomas gaunamas pas platintojus ir pas leidėją, 864 psl., kaina 25 dol. Dr. K. Griniaus Fondas, 2523 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629.

Laimėjusios „Laiskų Lietuviams“ žurnalo rašinio konkursa. Joms premijas iteikia red. kun. J. Vaisnys. Iš kairės: Aldona Kamantiene, Dalia Stanišienė, Rasa Hollenderyte, Lina Grigaityte, Rima Polikaityte, Vida Bruzaityte ir Asta Kazlauskaitė. Nuotr. J. Tamulaciū

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

PRISIMINTA KUN. J. VAILOKAIČIO VEIKLA

Jis buvo prisimintas Lietuvių istorijos draugijos susirinkime, įvykusiame gegužės 14 d. Jaunimo centro kavinėje. Susirinkimą atidarė direkt. Juozas Masilionis. Pereito susirinkimo protokola perskaitė St. Jakuboniene. Jis buvo priimtas. Po to pirmininkaujantis pakvietė J. Saką numatyti paskaitai „Kunigo Juozo Vailokaičio įnašas nepriklausomoms Lietuvos ūkiui“. Prelegentas pirmiausia papasakojo Juozo Vailokaičio biografiją. Lietuviškai visuomenei jis jau buvo žinomas nuo 1906 m., kai jis Seinuose perėmė „Šaltinio“ redagavimą. Jam redaguojant, „Šaltinis“ labai sustiprėjo ir pasiekė tais laikais rekordinį 15,000 prenumeratorių skaičių.

Caro valdžia visokiais būdais stengėsi vykdyti kolonizaciją: iš bankrutuojančių dvarininkų supirkinėjo dvarus ir juos dalino rusams kolonistams. Tuo būdu plėtė ne tik rusų kolonistų, bet ir arkliaivių skaičių Lietuvoje. J. Vailokaitis, kaip redaktorius, pradėjo beveik atvira kova prieš tą rusinimo formą. Pacituosime tik dalį vieno tokio rašinio. „Pbulota savo kalboje atkreipė Dūmos akį į daromas mums neteisybes, mus gi lietuvių perspėja, kad mes nesnaustume, bet šoktumėm visomis pajėgomis prie darbo. Nurodytas toje kalboje svarbiausias mūsų dienu reikalas, didžiausias pavojus. Valdžia, turėdama daug pinigų, perka dvarus Lietuvoje ir dalija juos rusams „poselancams“, nors lietuviams maldautė maldauti, kad ir jiems būtų duotas bent sklypelis žemės“. Toliau tame pačiame rašinyje jis rašo: „Taip, veržimas žemės iš lietuvių yra mums baisessnis, negu spaudos uždraudimas. Netekę žemės, neteksime tėvynės!“. Už tokį rašinį, žinoma, jis

tinkamą laiką susirinkimams, buvo nubaustas 4-riais mėnesiais kalėjimo ir 150 rublių bauda. Žemės klausimais jis ne tik rašė, bet ir praktiškai dirbo. Organizavo dvarų pirkimą ir jų išdalinimą (pardavimą) lietuviams valstiečiams. Ta darbą nutraukė prasidėjęs karas. Karo laikotarpį praleido Maskvoje ir Petrapielyje, kur taip pat pasižymėjo lietuviška veikla. Baigiantis karui, tuojau grįžo į Lietuvą. Bolševikams užėmus Vilnių, 1919 m. vasario mėnesį jis buvo areštuotas ir išvežtas į Rusiją. Lietuvos valdžiai pasikeičiant kaliniai, birželio mėn. grįžo į Lietuvą. Grįžęs pasinerė į valstybės atstatymo darbą. Jis aktyvus spaudos darbuotojas ir politinis veikėjas, buvo seimo atstovas trijuose seimuose. Daugiausiai jis pasižymėjo savo ekonomine veikla. Jis sukūrė Ūkio banką ir perėmė arba steigė pramonės įmones. Iš buvusių savininkų atpirkio Brol. Šmidtų fabriką Šančiuose, į pirtvarkė Lietuvos sąlygomis ir vėliau sėkmingai veikė „Metal“ fabriko vardu. Matydams, kaip naikinami Lietuvos miškai, jis įsivaizdavo ateities Lietuvą mūrine. Tam tikslui suorganizavo bendrovę ir perstų gamyklą Plytėm. Vėliau pastatė ar perėmė kitas plytines ir 1938 m. gamino 50% Lietuvoje pramoniniu būdu pagaminamų plytų. Jis pradininkas „Maisto“ ir daugelio kitų Lietuvos ūkiniu organizacijų. Nors buvo tapęs tikru lietuvišku milijonierium, pats prabangos nemėgo ir nereikalavo. Yra apskaičiuojama, kad jo paramos dėka gal pora šimtų baigė aukštąjį mokslą. Jis kultūrinės veiklos ir meno mecenatas. Dažnai duodavo stambesnėmis sumomis su sąlyga, kad nebūtų minimas. Bolševikai per pirmuosius trėmimus kun. J. Vailokaitį suėmė ir nugabeno į Altajaus kraštą.

Chicago „Neries“ sportininkai gavo dvi pirmasias vietas Š. Amerikos liet. sporto žaidynėse, įvykusiose praėjusį savaitgalį New Yorko apylinkėse. Čempionais tapo „Neries“ krepšinio jaunių A kl. komanda ir vyrai tinklininkai. Chicago „Lituanicos“ krepšinininkai užėmė II v. jaunių A ir III vietą vyrų A klasėse. Dramatiškos buvo vyrų A kl. finalinės rungtynės, kuriose prireikė net dvių pratėsimų, kol New Yorko atletų klubas įveikė ligi šiolinį meistrą — Toronto „Aušrą“ 103-93. Toronto tarpe žaidė buvęs profesionalas L. Rautišas. Naujų čempionų komandoje puikiai pasirodė Šimkus.

x Tautos Fondo atstovybė Michigan valstijai, kurios valdyba veikia Detroit, per Stasį Garliauską, mūsų bendradarbį, atsianti „Draugo“ paramai 25 dol. Nuoširdus aciu.

x Vytautas Narusevičius, Toronto, Kanada, su prenumeratoro pratėsimu mokesčiu atsianti 20 dol. dienašio paramai. Vyt. Narusevičių skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

— Ateitininkai Kennebunkporte šiais metais iš rytu pakraščio renkasi bendroms atostogoms žavioje Pranciškonų sodyboje prie Atlanto kranto rugpjūčio 8 d. Savaitės tema — krikščionybės jubiliejus. Šiai temai skiriamas ir literatūros vakaras, kurio programą atliks I. Žmuidziniene su savo dukra Antanina. Paskaitininkų tarpe turėsime Lietuvos informacijos centro vedėją Gintę Damuštę. Ji kalbės apie krikščionybės jubiliejus minėjimo įnašą į lietuvių gyvenimą ir mūsų laisvės aspiracijas. Savaitės programą baigsime žavungiu sol. Ginos Čapkauskienės koncertu rugpjūčio 14 d. vakarą ir kitą dieną skirstysimės namo. Visi ateitininkai ir jų draugai maloniai kviečiami į šias atostogas su turtinga kultūrine programa. Kambarius užsakyti šiuo adresu: Franciscan Guest House, P.O. Box 980, Kennebunkport, Main 04046. Užsiskant pažymėti, kad dalyvaus ateitininkų savaitėje.

— A. a. Vladas Račius, patriotas lietuvis ir geras katalikas, staigiai mirė balandžio 10 d. Los Angeles. Prieš šešerius metus taip pat staigiai mirė jo žmona a.a. Ona Račiuvienė. Velionis palaidotas Holy Cross kapinėse. Liko nuliūdime sūnus Algis ir marti Irena, anūakai Tomas ir Stepas, giminės ir draugai.

— Audros Pakalniškytės ir Kęsto Reivydu dukrelė buvo prel. V. Bartuškos pakviesta Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje balandžio 25 d. Krikšto tėvai buvo Stasys Jasaitis ir Loreta Mulokienė. Dukrelė pakrikštita Vitos Genovaitės vardais.

— Prel. V. Bartuška balandžio 25 d. pakrikštijo Nancy ir Kęstucio Kantų sūnų Andriaus Julijaus vardais. Krikšto tėvai buvo Antanas Balchas ir Aida Schuksta.

KANADOJE — Pabaltiečių vakare Ottawoje balandžio 1 d. iš Montrealio buvo atvykę atstovai lietuviams sol. Gina Čapkauskas.

Clevelande Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos Motinos dienos programos klausosi mokytojai ir svečiai. Nuotr. V. Bacevičiaus

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖSE

— Ateitininkai Kennebunkporte šiais metais iš rytu pakraščio renkasi bendroms atostogoms žavioje Pranciškonų sodyboje prie Atlanto kranto rugpjūčio 8 d. Savaitės tema — krikščionybės jubiliejus. Šiai temai skiriamas ir literatūros vakaras, kurio programą atliks I. Žmuidziniene su savo dukra Antanina. Paskaitininkų tarpe turėsime Lietuvos informacijos centro vedėją Gintę Damuštę. Ji kalbės apie krikščionybės jubiliejus minėjimo įnašą į lietuvių gyvenimą ir mūsų laisvės aspiracijas. Savaitės programą baigsime žavungiu sol. Ginos Čapkauskienės koncertu rugpjūčio 14 d. vakarą ir kitą dieną skirstysimės namo. Visi ateitininkai ir jų draugai maloniai kviečiami į šias atostogas su turtinga kultūrine programa. Kambarius užsakyti šiuo adresu: Franciscan Guest House, P.O. Box 980, Kennebunkport, Main 04046. Užsiskant pažymėti, kad dalyvaus ateitininkų savaitėje.

— A. a. Vladas Račius, patriotas lietuvis ir geras katalikas, staigiai mirė balandžio 10 d. Los Angeles. Prieš šešerius metus taip pat staigiai mirė jo žmona a.a. Ona Račiuvienė. Velionis palaidotas Holy Cross kapinėse. Liko nuliūdime sūnus Algis ir marti Irena, anūakai Tomas ir Stepas, giminės ir draugai.

— Audros Pakalniškytės ir Kęsto Reivydu dukrelė buvo prel. V. Bartuškos pakviesta Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje balandžio 25 d. Krikšto tėvai buvo Stasys Jasaitis ir Loreta Mulokienė. Dukrelė pakrikštita Vitos Genovaitės vardais.

— Prel. V. Bartuška balandžio 25 d. pakrikštijo Nancy ir Kęstucio Kantų sūnų Andriaus Julijaus vardais. Krikšto tėvai buvo Antanas Balchas ir Aida Schuksta.

KANADOJE

— Pabaltiečių vakare Ottawoje balandžio 1 d. iš Montrealio buvo atvykę atstovai lietuviams sol. Gina Čapkauskas.

kur jis išbuvo trejetą metų. Atrodo, kad kažkas iš jo šelpiamųjų buvo aukštai iššiles komunistinėje valdžioje. Gal dėl tos priežasties jam buvo leista grįžti ir jis gavo mažą Pastuvos parapiją, kur ir mirė 1953 m. Po paskaitos buvo keletas klausimų.

Draugijos pirmininkas painformavo ir apie „Varpo“ išleidimą. Atrodo, kad bus galima gauti nutrupėjusių lapų pakaitalai. Tad „Varpo“ leidimas pradės judėti. Alytaus ir jo apylinkių monografija yra spaustuvėje. Šiam leidiniui dar reikėtų nuotraukų, turintieji prašomi paskolinti. Užbaigai A. Bagdonas paskaitė savo

kienė, dr. Petras Lukoševičius, Silvija ir Arūnas Staškevičiai.

— Seselių namuose Montrealyje balandžio 5 d. buvo Lietuvių Katalikių moterų susirinkimas, kuriame išsamią ir turiningą paskaitą skaitė ses. Margarita Bareikaitė. Susirinkimą malda atidarė pirmininkė Danutė Staškevičienė, susirinkimui pirmininkavo Jadvyga Baltuonienė, sekretoriavo Goda Rudniskienė, praeito susirinkimo protokolą perskaitė Genovaitė Kudžiniene. Po paskaitos pasitarta organizaciniais reikalais ir pasivažiinta.

— Koncertas buvo Missisaugos lietuvių parapijos salėje balandžio 12 d. Programą atliko smuiku Regina Bankienė, fleita Tomas Regina ir pianinu Jonas Govedas. V. Kačinsko komponuotas liaudies dainas labai gražiai atliko sol. Marytė Bizinkauskaitė, pabaigoje davusi porą arijų. Taip pat solo atliko sol. Slava Žemelytė, pritariant fleitai Tomui Regainai ir pianinu Jonui Govedui. Tai buvo tikras muzikinis atsisveikinimas ir programos menišku atlikimu pasigrožėjimas.

— Hamiltono Lietuvių Katalikių moterų sąjungos skyrius surengė kovo 22 d. viešą adv. A. Pacevičiaus paskaitą apie testamentų sudarymą ir naujus valdžios potvarkius, kai norima paskirti giminėms okupuojami Lietuvoje.

— Pirmą kartą gražiai pasirodė lietuvių grupė Teklė Timmermanienė ir Aldona Jančiukaitė iš Winniepego tautinio paveldėjimo dienoje, kuri buvo Portage LaPrairie, Man.

— Gavėnos susikaujimo diena Blessed Sacrament bažnyčioje Sault Ste. Marie, Ont., kovo 29 d. lietuviams pravedė kun. J. Staškus iš Toronto.

— Juozas Poderys, Danutės ir Gedimino Poderyų 16 metų sūnus, yra pasižymėjęs plaukikas Sault Ste. Marie, Ont. Jis dalyvaus ir visos Kanados plaukime Calgary.

— A. a. Kazys Yauga, 77 metų amžiaus, staiga mirė prieš Velykas Calgary, Alb. Jis buvo atvykęs iš Belgijos pas savo brolių. Dirbo prie statybos. Buvo kilęs iš Papilės miestelio.

kūrybos apie „beržus ir pavasari“. Po rimtos paskaitos lengvesnė meninė dalis labai tiko. Tradiciniai susirinkimai yra užbaigiami vaisėmis, kurias parengė Pranė Masilionienė. J.Ž.

NAUJA DŽŪKŪ DRAUGIJOS VALDYBA

Gegužės 5 dieną buvo sukvietas naujosios valdybos posėdis Jaunimo centro patalpose. Po valdybos pareigoms tinkamumo apsvartymo pasiskirstė: Vincas Grėbliūnas — pirmininkas (3235 W. 71st Street, Chicago, IL 60629, tel. 436-0366), kun. Jonas Borevičius — vicepirmininkas, Stasys Visockas — sekretorius, Julius Karsas — izdininkas, Antanas Krutulis — kultūros reikalų vadovas, Danutė Darienė — parengimų vadovė, Janina Pileckienė — talkininė parengimams ir Birutė Razminienė — vadovė ligoniams lankyti.

Kun. J. Borevičius perskaitė laišką, gautą iš Juozo Masilionio, Lietuvos istorijos draugijos pirmininko, iš kurio sužinota apie draugijos išpareigojimą išleisti Tado Navicko parašytą „Alytaus ir jo apylinkių“ monografiją. Laišku kreipiamasi į Džukų draugiją pagalbos, net nustatant prisidėjimą 1000 dol. Pasitarus nutarta šį klausimą atidėti nes tokios sumos naujai išrinkta valdyba negali skirti, nors principu sutinka paremti.

Vingrė